



# บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน โทร.๐๔๔-๑๘๖๒๑๖  
ที่ บร ๕๙๗๑๒ / ๘๒ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความเห็นชอบใช้คู่มือการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลห้วยหิน

## ต้นเรื่อง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมลึกลับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๐๐ : การบริหารงานตรวจสอบภายใน กำหนดว่า หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องบริหารงาน ตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถสร้าง ตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถสร้าง คุณค่าเพิ่มให้กับหน่วยงานของรัฐ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๔๐ : นโยบายและวิธีการ ปฏิบัติงาน กำหนดว่า หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

## ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔
๕. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖
๖. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๘

## ข้อเท็จจริง

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๐๐ : การบริหารงานตรวจสอบภายใน และมาตรฐานด้านการ ปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๔๐ : นโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน ซึ่งการบริหารงานตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล ได้แก่

- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่และความ รับผิดชอบตามภารกิจงานตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในกฎบัตรการตรวจสอบภายใน
- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นไปตามคำนิยามของการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ใน หลักเกณฑ์ มาตรฐานและจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

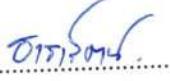
/การปฏิบัติงาน...

- การปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานตรวจสอบภายในสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ มาตรฐานและ  
จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน
- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบัน แนวโน้มและประเด็น  
ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐได้

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ

เพื่อให้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในสามารถนำหลักการ  
ปฏิบัติงานไปใช้ในการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สงเสริมให้ระบบการตรวจสอบ  
ภายในของเทศบาลตำบลหัวยหิน เป็นแบบเป้าหมายตามมาตรฐานการตรวจสอบ หากเห็นชอบในคู่มือ<sup>การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หน่วยตรวจสอบภายในจะนำไปเผยแพร่ให้หน่วยรับทราบทางเว็บไซต์ของ  
เทศบาลตำบลหัวยหิน ต่อไป</sup>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(ลงชื่อ) ..... 

(นางสาวราษฎร์ สังฆะมนี)

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลหัวยหิน

  
(ลงชื่อ) .....

(นายประภาศิ特 วิวาโโค)

ปลัดเทศบาลตำบลหัวยหิน

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลหัวยหิน

  
(ลงชื่อ) .....

(นายเพบูลร์ อิติพิศุทธิ์กุล)

นายกเทศมนตรีตำบลหัวยหิน



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยทิน โทร.๐๘๔-๑๙๖๒๑๖

ที่ บร.๑๙๖๑๓/๘๒

วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อความเห็นชอบใช้คู่มือการตรวจสอบภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิน

### ต้นเรื่อง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๐๐ : การบริหารงานตรวจสอบภายใน กำหนดว่า หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องบริหารงาน ตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถสร้าง คุณค่าเพิ่มให้กับหน่วยงานของรัฐ และมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๔๐ : นโยบายและวิธีการ ปฏิบัติงาน กำหนดว่า หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

### ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔
๕. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน ใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

### ข้อเท็จจริง

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยทิน ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๐๐ : การบริหารงานตรวจสอบภายใน และมาตรฐานด้านการ ปฏิบัติงาน รหัส ๒๐๔๐ : นโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบ ภายใน ซึ่งการบริหารงานตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล ได้แก่

- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความ รับผิดชอบตามภารกิจงานตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในกฎหมายการตรวจสอบภายใน
- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นไปตามคำนิยามของการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ใน หลักเกณฑ์ มาตรฐานและจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

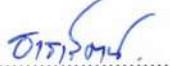
- การปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานตรวจสอบภายในสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ มาตรฐานและ  
จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

- การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบัน แนวโน้มและประเด็น  
ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐได้

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ

เพื่อให้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในสามารถนำหลักการ  
ปฏิบัติงานไปใช้ในการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่งเสริมให้ระบบการตรวจสอบ  
ภายในของเทศบาลตำบลห้วยหิน เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถนำไปตามมาตรฐานการตรวจสอบ หากเห็นชอบในคู่มือ<sup>๑</sup>  
การปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน หน่วยตรวจสอบภายในจะนำเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจสอบทางเว็บไซต์ของ  
เทศบาลตำบลห้วยหิน ต่อไป

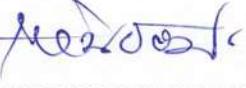
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(ลงชื่อ) ..... 

(นางสาวรา拉รัตน์ สังฆะมนี)

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลห้วยหิน

(ลงชื่อ) ..... 

(นายประภาศิษ วิวาโโค)

ปลัดเทศบาลตำบลห้วยหิน

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลห้วยหิน

(ลงชื่อ) ..... 

(นายเพบูลย์ ชิติพิศุทธิ์กุล)

นายกเทศมนตรีตำบลห้วยหิน



# คู่มือ : การตรวจสอบภายใน

จัดทำโดย  
หน่วยตรวจสอบภายใน  
เทศบาลตำบลห้วยหิน  
อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

# สารบัญ

หน้า

## บทที่ ๑ บทนำเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน

- ความหมาย	๑
- ความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน	๑
- วัตถุประสงค์	๒
- พันธกิจ	๒
- ขอบเขตการปฏิบัติงาน	๒
- ประเภทของการตรวจสอบภายใน	๒
- ความรับผิดชอบ	๔
- อำนาจหน้าที่	๔
- ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม	๕
- การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน	๕
- มาตรฐานการตรวจสอบภายใน	๖
- จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน	๙

## บทที่ ๒ กระบวนการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน

- การวางแผนการตรวจสอบ	๑๐
- การปฏิบัติงานตรวจสอบ	๑๑
- การจัดทำรายงานและการติดตามผล	๑๕
- แนวทางการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ	๑๗

## บทที่ ๓ กระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ

- ขอบเขตการให้คำปรึกษา	๑๙
- ลักษณะของการให้คำปรึกษา	๒๐
- ขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ	๒๐

## บทที่ ๔ เทคนิคการตรวจสอบ

- การสุมตัวอย่าง	๒๒
- การตรวจนับ	๒๒
- การยืนยันยอด	๒๒
- การตรวจสอบใบสำคัญ	๒๒
- การคำนวณ	๒๓
- การตรวจสอบการผ่านรายการ	๒๓
- การตรวจสอบบัญชีย่อยและทะเบียน	๒๓
- การตรวจสอบรายการผิดปกติ	๒๓
- การตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล	๒๓
- การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	๒๓
- การสอบถาม	๒๓
- การสังเกตการณ์	๒๓
- การตรวจสอบ	๒๔

- การสืบสวน	๒๔
- การประเมินผล	๒๕
<b>บทที่ ๕ แนวทางการตรวจสอบ</b>	<b>๒๕</b>
- การรับเงินและนำส่งเงิน	๒๕
- การบัญชีและรายงานการเงิน	๒๖
- การตรวจสอบพัสดุประจำปี	๒๗
- หลักประกันสัญญา	๒๘
- การเบิกจ่ายเงิน	๒๙
- การใช้รถและรักษาภยนต์	๓๐
<b>ภาคผนวก</b>	
- แบบประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน (งานบริการให้ความเชื่อมั่น)	๓๑
- แบบประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน (งานบริการให้คำปรึกษา)	๓๒
- ทะเบียนให้คำปรึกษา	๓๓
- เอกสารอ้างอิง	๓๔

## คำนำ

คู่มือการตรวจสอบภายในนี้จัดทำเป็นแนวทาง (Guideline) ในการศึกษาทำความเข้าใจ เกี่ยวกับงานตรวจสอบภายในและแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเบื้องต้น โดยรวมรวมเนื้อหาสาระ จากหนังสือ ตำราทางวิชาการ และเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน แล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับเทศบาลตำบลห้วยหิน และคู่มือนี้เป็นแนวทางที่หน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อให้มีความรู้ เทศบาลตำบลห้วยหินใช้ปฏิบัติงาน ซึ่งเนื้อหาของคู่มือเริ่มต้นจากหลักการ ตรวจสอบภายใน เพื่อให้มีความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ และวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน ประเภทของการ ตรวจสอบภายใน รวมถึงการแนะนำให้ทราบความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ และคุณสมบัติของผู้ที่จะมาทำ หน้าที่ด้านการตรวจสอบภายใน ครอบการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงานและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบ ภายใน ซึ่งถือเป็นค่านิยมสำคัญในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังให้ทราบถึงโครงสร้างองค์กรงานตรวจสอบภายใน รวมถึงการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน รวมถึงการ ประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถนำหลักการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในไปประยุกต์ใช้กับการ ตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าต่อไป อันจะส่งเสริมให้ทางราชการมีระบบ การตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) สอดคล้องกับแนวทางการ บริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) และทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายในใน  
เทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหาร จังหวัดบุรีรัมย์  
ผู้จัดทำ

## บทที่ ๑

### บทนำ

การตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญของฝ่ายบริหาร ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานและระบบการควบคุมภายในขององค์กร ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้งานตรวจสอบภายในประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารสามารถนำผลผลิตของงานตรวจสอบภายในไปใช้ในการบริหารงานภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มและความสำเร็จแก่องค์กร ฉะนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดมูลค่าเพิ่มและความสำเร็จแก่องค์กร ฉะนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายใน จึงควรมีความเข้าใจภาพรวมเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน มีความรู้ในหลักการ และวิธีการตรวจสอบ รวมทั้งต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไป

### ความหมายของการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน คือ กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น และจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

### ความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน เป็นการให้บริการข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร และเป็นหลักประกันขององค์กรในด้านการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ทั้งในด้านการเงินและการบริหารงาน เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยการเสนอรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมการเพิ่มมูลค่าขององค์กร รวมทั้ง การเป็นผู้ให้คำปรึกษากับฝ่ายบริหารในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและดูแลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งการตรวจสอบภายในมีส่วนผลักดันความสำเร็จดังกล่าว ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) ป้องกันการประพฤติมิชอบหรือการทุจริต และเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จนทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์

๒. ส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีและรายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบทำให้องค์กรได้ข้อมูลหรือรายงานตามหน้าที่รับผิดชอบ และเป็นพื้นฐานของ หลักความโปร่งใสและความสามารถตรวจสอบได้

๓. ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานขององค์กร เนื่องจากการตรวจสอบภายในเป็นการประเมิน วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูลทุกด้านในการปฏิบัติงาน จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ช่วยปรับปรุงระบบงานให้shedow รัดกุม ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและให้เหมาะสมกับสถานการณ์ตลอดเวลาช่วยลดเวลาและค่าใช้จ่าย เป็นสื่อกลางระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการประสานและลดปัญหาความไม่เข้าใจในนโยบาย

๔. เป็นมาตรการถ่วงดุลแห่งอำนาจส่งเสริมให้เกิดการจัดสรร การใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสมตามลำดับความสำคัญ เพื่อให้ได้ผลงานที่เป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

๕. ให้สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าของการประพฤติมิชอบหรือการทุจริตในองค์กร ลดโอกาสความร้ายแรงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งเพื่อเพิ่มโอกาสของความสำเร็จของงาน

## วัตถุประสงค์

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยทิbin เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้การสนับสนุนและบริการต่อฝ่ายบริหารในการให้ความเชื่อมั่นต่อความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินงานและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน รวมทั้งมั่นใจว่าข้อมูลทางการเงิน การบริหารงาน และการดำเนินงานที่สำคัญ มีความถูกต้องเชื่อถือได้และทันเวลา ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดีโดยการจัดวางระบบการควบคุมภายใน มีความถูกต้องเชื่อถือได้และทันเวลา ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดีโดยการจัดวางระบบการควบคุมภายใน ที่เพียงพอเหมาะสม รวมถึงการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุง การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลห้วยทิbin ให้ดียิ่งขึ้น

## พันธกิจ

๑. ดำเนินการเกี่ยวกับตรวจสอบด้านการเงิน การปฏิบัติตามข้อกำหนด การบริหารและการปฏิบัติงาน การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน และการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อเทศบาลตำบลห้วยทิbin
๒. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารและหน่วยรับตรวจ เพื่อให้การบริหารงานและการปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพและเกิดคุณค่าเพิ่ม
๓. สอดท่านการประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้ทราบถึงความเพียงพอเหมาะสมของระบบ การควบคุมภายใน

## ขอบเขตการปฏิบัติงาน

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยทิbin ปฏิบัติงานตรวจสอบครอบคลุมทุกหน่วยรับตรวจ โดย กำหนดขอบเขต ดังนี้

### ๑. งานความเชื่อมั่น

- ๑.๑ การตรวจสอบด้านการเงิน (Financial Audit)
- ๑.๒ การตรวจสอบด้านการปฏิบัติตามกฎหมายเบี่ยง (Compliance Audit)
- ๑.๓ การตรวจสอบด้านการดำเนินงาน (Performance Audit)
- ๑.๔ การตรวจสอบอื่นๆ หมายถึง การตรวจสอบอื่นนอกเหนือข้อ ๑.๑ – ๑.๓ เช่น การตรวจสอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบพิเศษ (การตรวจสอบตามที่ได้รับมอบหมายเป็นกรณีพิเศษ) เป็นต้น

### ๒. การบริการให้คำปรึกษา

โดยขอบเขตงานของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและประเมินสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐ

## ประเภทการตรวจสอบภายใน

๑. การตรวจสอบทางด้านการเงิน (Financial Auditing) เป็นการตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ ของข้อมูลและตัวเลขต่างๆ ทางการเงิน การบัญชีและรายงานทางการเงิน การบัญชีและรายงานทางการเงิน โดยครอบคลุมถึงการดูแลป้องกันทรัพย์สิน และประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของระบบงานต่างๆ ว่ามีเพียงพอที่จะมั่นใจ ได้ว่าข้อมูลที่บันทึกในบัญชี รายงานทะเบียน และเอกสารต่างๆ ถูกต้อง และสามารถสอบทานได้หรือเพียงพอที่จะป้องกันการรั่วไหล สูญหาย ของทรัพย์สินต่างๆ ได้

**๒. การตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing)** เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการขององค์กร ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือหลักการที่กำหนด การตรวจสอบเน้นถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลและความคุ้มค่า โดยต้องมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เหมาะสม ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเพียงพอ ความมีประสิทธิภาพ ของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในขององค์กรด้วย

**๒.๑ ความมีประสิทธิภาพ** คือ มีการจัดระบบงานให้มั่นใจว่าการใช้ทรัพยากรสำหรับแต่ละกิจกรรมสามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน อันมีผลทำให้องค์กรได้รับผลประโยชน์อย่างคุ้มค่า

**๒.๒ ความมีประสิทธิผล** คือ มีการจัดระบบงาน และวิธีปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ผลที่เกิดจากการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

**๒.๓ ความคุ้มค่า** คือ มีการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ไม่สูญเสีย พุ่มเพือย ซึ่งส่งผลให้องค์กรสามารถประหยัดต้นทุนหรือลดการใช้ทรัพยากรต่ำกว่าที่กำหนดไว้ โดยยังได้รับผลผลิตตามเป้าหมาย

**๓. การตรวจสอบการบริหาร (Management Auditing)** เป็นการตรวจสอบการบริหารงานด้านต่างๆ ขององค์กรว่ามีระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผน การควบคุม การประเมินผล เกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การพัสดุและทรัพย์สิน รวมทั้งการบริหารงานด้านต่างๆ ว่าเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับการกิจขององค์กรรวมทั้งเป็นไปตามหลักการบริหารงานและหลักการกำกับดูแลที่ดี (Good Governance) ในเรื่องความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม และความโปร่งใส

**๔. การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด (Compliance Auditing)** เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตามต่างๆ ขององค์กรว่าเป็นไปตามนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องที่กำหนดทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร การตรวจสอบประเภทนี้อาจทำการตรวจสอบโดยเฉพาะหรือถือเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบทางการเงินหรือการตรวจสอบการดำเนินงานก็ได้

**๕. การตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ (Information System Auditing)** เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของระบบงานและข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งระบบการเข้าถึงข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การตรวจสอบประเภทนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานตรวจสอบภายในเกือบทุกงานที่นำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานไม่ว่าเป็นการตรวจสอบทางการเงิน การตรวจสอบการดำเนินงาน หรือการตรวจสอบการบริหาร ผู้ตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องมีความรู้ในระบบสารสนเทศนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบประเภทนี้อาจจ้างผู้ตรวจสอบที่มีความเชี่ยวชาญทางคอมพิวเตอร์โดยตรงมาดำเนินการตรวจสอบเนื่องจากเป็นงานเทคนิคเฉพาะผู้ตรวจสอบภายในอาจมีความรู้ความชำนาญไม่เพียงพอ และต้องใช้เวลานานพอสมควรที่จะเรียนรู้ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่งานขององค์กรได้ วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการตรวจสอบระบบงานสารสนเทศ ก็เพื่อให้ทราบถึงความโปร่งใสของข้อมูลและความปลอดภัยของระบบการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

**๖. การตรวจสอบพิเศษ (Special Auditing)** หมายถึง การตรวจสอบในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร หรือกรณีที่มีการทุจริตหรือการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริต ผิดกฎหมาย หรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า จะมีการกระทำที่ส่อไปในทางทุจริตหรือประพฤติมิชอบเกิดขึ้น ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในจะดำเนินการตรวจสอบเพื่อค้นหาสาเหตุ ข้อเท็จจริง ผลเสียหายหรือผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการป้องกัน

## ความรับผิดชอบ

๑. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ภารกิจของงานตรวจสอบภายในเพื่อสนับสนุนการบริหารและการดำเนินงานด้านต่างๆ ของทุกหน่วยงานในสังกัดเทศบาลตำบลห้วยทิbin ให้สอดคล้องกับนโยบายเทศบาลตำบลห้วยทิbin โดยคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของหน่วยงาน

๒. ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๓. จัดให้มีการประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในตามกรมบัญชีกลางกำหนด

๔. กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งให้มีการเผยแพร่กฎบัตรให้หน่วยรับตรวจสอบทราบ

๕. สอดท่านความเพียงพอเหมาะสมและประเมินประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในทั้งทางการเงิน การบัญชีและการปฏิบัติงาน

๖. หน่วยตรวจสอบภายในต้องมีการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานโดยตรงกับนายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin

๗. จัดทำแผนการตรวจสอบระยะยาวและแผนการตรวจสอบประจำปีเสนอ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin อนุมัติภายในเดือนกันยายน

๘. รายงานผลการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจสอบในสังกัดเทศบาลตำบลห้วยทิbin ต่อนายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin

๙. ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจสอบเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจสอบเป็นไปตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ในรายงานการตรวจสอบ

๑๐. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องแก้ไขของหน่วยรับตรวจสอบเป็นไปตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ในรายงานการตรวจสอบ

๑๑. ประสานกับหน่วยรับตรวจสอบเพื่อให้ผู้บริหารของหน่วยรับตรวจสอบมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล และข้อเสนอแนะในอันที่จะทำให้ผลการตรวจสอบมีประโยชน์สามารถนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑๒. ประสานกับสำนักงานตรวจสอบภายในแผ่นดินและหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดผลงานร่วมที่เป็นประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนราชการ

๑๓. พัฒนาบุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายในให้มีความรู้ความชำนาญในด้านวิชาชีพการตรวจสอบภายในอย่างเพียงพอเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่หน่วยรับตรวจสอบต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๑๔. ปฏิบัติงานอื่นเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่ได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin นอกเหนือจากการแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติแล้ว ทั้งนี้ งานดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผน และไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่ต้องตรวจสอบ

## อำนาจหน้าที่

๑. มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและสอดท่านการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัดเทศบาลตำบลห้วยทิbin โดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. มีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสารหลักฐาน ทรัพย์สิน และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสมสมรรถถึงการสอบถกการสังเกตการณ์ และขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัดเทศบาลตำบลห้วยทิbin ตลอดจนเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่อง

เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยทิน เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

๓. ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วิธีปฏิบัติงาน หรือการแก้ไขการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารทุกระดับที่เกี่ยวข้องผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ

### ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

๑. กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานตรวจสอบ การรายงาน การเสนอ ความเห็นในการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และนายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิน โดยผ่าน ปลัดเทศบาลตำบลห้วยทิน และกำหนดให้มีการปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบและ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิน หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมาตรฐานกำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในดำเนิน วิธีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน โดยสรุปดังนี้

๑.๑ ปฏิบัติงานตรวจสอบโดยปราศจากการแทรกแซง

๑.๒ ปฏิบัติงานตรวจสอบโดยไม่มีส่วนได้เสีย

๑.๓ ไม่เป็นกรรมการในคณะกรรมการใดๆ ที่มีผลกระทบถึงความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน

### ตรวจสอบ

๑.๔ เข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารเทศบาลตำบลห้วยทิน ในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการ ดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยทิน

๒. กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในมีทัศนคติที่ไม่ลำเอียง และให้หลีกเลี่ยงในเรื่องของความขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ได้ดี

๓. กำหนดให้ผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิ์ในการตรวจสอบภาระงานในการเข้าถึงข้อมูลเอกสารบุคคล และ ทรัพย์สินตลอดจนข้อจำกัดของทรัพยากรของเทศบาลตำบลห้วยทิน

### การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยทิน จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบ ภายในตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด ประกอบด้วย

๑. การประเมินผลจากภายในดำเนินการเป็นประจำทุกปี ด้วยวิธีการประเมินผล ๒ รูปแบบได้แก่

๑.๑ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตามรูปแบบและวิธีการที่หัวหน้า หน่วยตรวจสอบภายในกำหนด

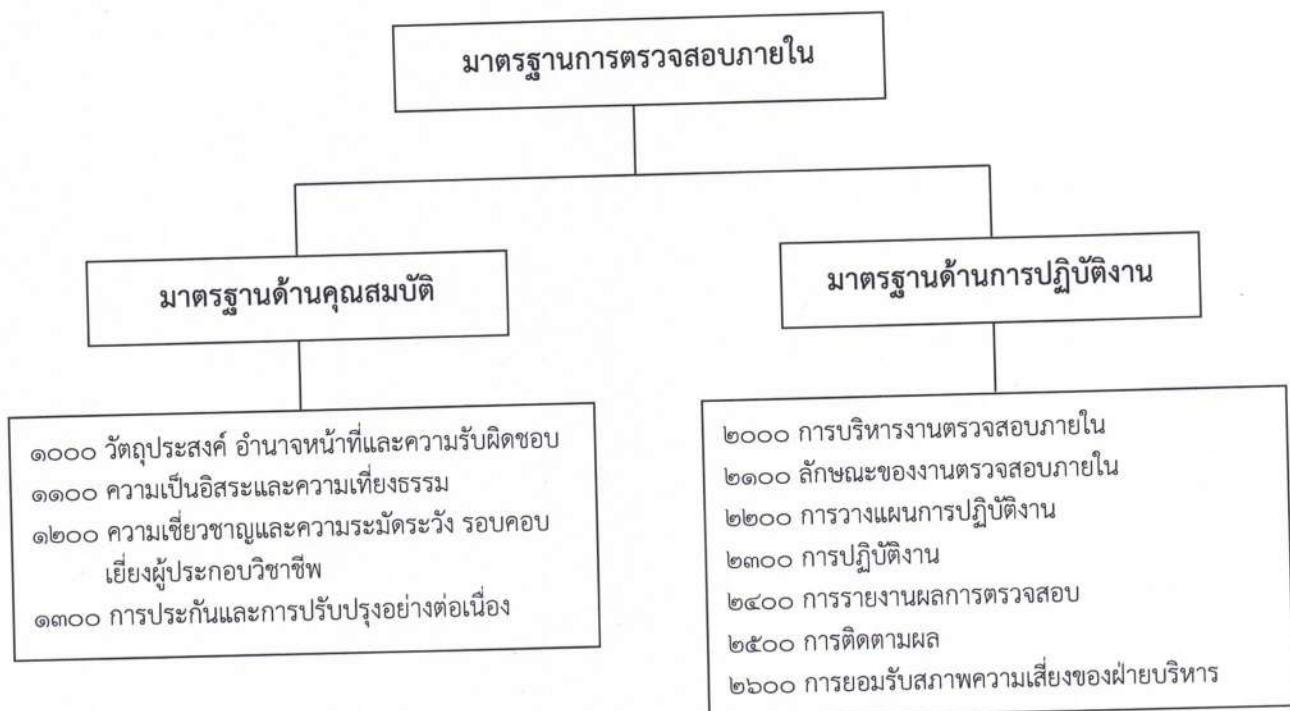
๑.๒ การประเมินตนเองตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๒. การประเมินผลจากภายนอก ดำเนินการอย่างน้อยทุกๆ ๕ ปี โดยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งเป็นผู้ ประเมินจากภายนอกที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นอิสระ ตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลาง กำหนด

โดยการประเมินผลจากภายในและภายนอก จะรายงานผลการประเมินนายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิน อย่างน้อยปีละครั้ง

## มาตรฐานการตรวจสอบภายใน

เป็นการกำหนดข้อปฏิบัติหลัก ๆ ของการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณสมบัติและมาตรฐานการปฏิบัติงาน



### มาตรฐานด้านคุณสมบัติ

#### ๑๐๐๐ : วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ

หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการไว้ในกฎบัตรการตรวจสอบภายใน โดยให้สอดคล้องกับภารกิจงานตรวจสอบภายใน ตามคำนิยามของการตรวจสอบภายในที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ มาตรฐานและจรรยาบรรณ การตรวจสอบภายใน ซึ่งหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องบททวนกฎบัตรการตรวจสอบภายในเป็นระยะๆ และนำเสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นกรอบ อ้างอิงและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยให้มีการเผยแพร่กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ดังกล่าวให้หน่วยงานภายในของหน่วยงานของรัฐทราบทั่วทั้ง

#### ๑๑๐๐ : การแสดงการยอมรับภารกิจงานตรวจสอบภายใน ตามที่ปรากฏในกฎบัตร การตรวจสอบภายใน

#### ๑๒๐๐ : ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระ และผู้ตรวจสอบภายในต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วย ความเที่ยงธรรม

#### ๑๓๐๐ : ความเป็นอิสระภายในหน่วยงาน

#### ๑๔๐๐ : ความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายใน

#### ๑๕๐๐ : ข้อจำกัดของความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรม

**๑๒๐๐ : ความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ**

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องกระทำด้วยความเชี่ยวชาญและความระมัดระวังรอบคอบเยี่ยง

ผู้ประกอบวิชาชีพ

**๑๒๑๐ : ความเชี่ยวชาญ**

ความระมัดระวังรอบคอบ เยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

๑๒๓๐ : การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

**๑๓๐๐ : การประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน**

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายในโดยมี การปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมในทุกด้าน

๑๓๑๐ : การประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน

๑๓๒๐ : การรายงานผลการประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงาน

**มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน**

**๒๐๐๐ : การบริหารงานตรวจสอบภายใน**

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องบริหารงานตรวจสอบภายในอย่างมีประสิทธิผล เพื่อให้เกิด ความมั่นใจว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับหน่วยงานของรัฐ

๒๐๑๐ : การวางแผนการตรวจสอบ

๒๐๒๐ : การเสนอและอนุมัติแผนการตรวจสอบ

๒๐๓๐ : การบริหารทรัพยากร

๒๐๔๐ : นโยบายและวิธีการปฏิบัติงาน

๒๐๕๐ : การประสานงานและการใช้ผลการปฏิบัติงานของผู้อื่น

๒๐๖๐ : การรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตรวจสอบ

๒๐๗๐ : ผู้ให้บริการตรวจสอบจากภายนอกและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

**๒๑๐๐ : ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน**

การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในต้องสามารถประเมินและช่วยสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกระบวนการ กำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐ โดยใช้วิธีการที่เป็นระบบ หลักเกณฑ์ และอาศัยความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ การตรวจสอบภายในจะมีความน่าเชื่อถือและเพิ่มคุณค่า เมื่อผู้ตรวจสอบภายในมีการปฏิบัติงานในเชิงรุกมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ และ ประเมินผลของผู้ตรวจสอบภายในได้ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งได้ คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

๒๑๑๐ : การกำกับดูแล

๒๑๒๐ : การบริหารความเสี่ยง

๒๑๓๐ : การควบคุม

### ๒๒๐๐ : การวางแผนการปฏิบัติงาน

ผู้ตรวจสอบภายในต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต ระยะเวลา และการจัดสรรทรัพยากร โดยแผนการปฏิบัติงานต้องพิจารณาถึงยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ และความเสี่ยงของหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

๒๒๑๐ : การกำหนดวัตถุประสงค์

๒๒๒๐ : การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน

๒๒๓๐ : การจัดสรรทรัพยากร

๒๒๔๐ : แนวทางการปฏิบัติงาน

### ๒๓๐๐ : การปฏิบัติงาน

ผู้ตรวจสอบภายในในต้องระบุ วิเคราะห์ ประเมินผล และจัดเก็บข้อมูลให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

๒๓๑๐ : การระบุข้อมูล

๒๓๒๐ : การวิเคราะห์และประเมินผล

๒๓๓๐ : การจัดเก็บข้อมูล

๒๓๔๐ : การกำกับดูแลการปฏิบัติงาน

### ๒๔๐๐ : การรายงานผลการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในในต้องรายงานผลการตรวจสอบตามที่ได้รับมอบหมายอย่างทันท่วงที

๒๔๑๐ : หลักเกณฑ์ในการรายงานผลการตรวจสอบ

๒๔๒๐ : คุณภาพของรายงานผลการตรวจสอบ

๒๔๓๐ : การระบุข้อความการปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณ

การตรวจสอบภายใน

๒๔๔๐ : การเผยแพร่ผลการตรวจสอบ

๒๔๕๐ : การให้ความเห็นในภาพรวม

### ๒๕๐๐ : การติดตามผล

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ ในรายงานผลการตรวจสอบ

### ๒๖๐๐ : การยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเห็นว่า ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ที่ฝ่ายบริหารยอมรับ นั้น อาจจะไม่อยู่ในระดับที่หน่วยงานของรัฐสามารถยอมรับได้ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องหารือกับ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หากยังไม่สามารถหาข้อยุติได้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในในต้องเสนอต่อ คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาหาข้อยุติต่อไป

## จรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน

ผู้ตรวจสอบภายใน พึงประพฤติปฏิบัติดนงนภายใต้กรอบความประพฤติที่ดีงาม โดยยึดหลักปฏิบัติตามข้อบังคับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่าด้วยจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน พ.ศ. ๒๕๕๗ และดำเนินเรื่องจรรยาบรรณการตรวจสอบภายใน ดังต่อไปนี้

### ๑. ความซื่อสัตย์ (Integrity)

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ ยั่นหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบปฏิบัติและสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และเปิดเผยข้อมูลตามวิชาชีพกำหนดโดยไม่เข้าไปเกี่ยวข้องในการกระทำใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมาย หรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำที่อาจนำความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพการตรวจสอบภายในหรือสร้างความเสียหายต่อราชการ

### ๒. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

ผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่พึงรับสิ่งของใดๆ และไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือสร้างความสัมพันธ์ใดๆ ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งกับผลประโยชน์ของหน่วยงานรัฐ รวมทั้งกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดอคติลำเอียงจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างเที่ยงธรรมหรือในการใช้วิจารณญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ彭งปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องเปิดเผยหรือรายงานข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญทั้งหมดที่ตรวจสอบ ซึ่งหากจะเร้นไม่เปิดเผยหรือไม่รายงานข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว อาจจะทำให้รายงานบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริงหรือเป็นการปิดบังการกระทำผิดกฎหมาย

### ๓. การปกปิดความลับ (Confidentiality)

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องมีความรอบคอบในการใช้และรักษาข้อมูลต่างๆ ที่รับจากการปฏิบัติงานรวมทั้งต้องไม่นำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานไปใช้แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและจะไม่กระทำการใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายและประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ

### ๔. ความสามารถในหน้าที่ (Competency)

ผู้ตรวจสอบภายใน ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักมาตรฐานการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่เฉพาะในส่วนที่ตนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานเท่านั้น และต้องพัฒนาศักยภาพของตนเอง รวมทั้งพัฒนาประสิทธิผลและคุณภาพ ของการให้บริการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

บทที่ ๒  
กระบวนการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน  
(Internal Audit Process)

กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน จำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมั่นใจและได้ผลงานที่มีคุณภาพ

**ขั้นตอนการปฏิบัติงานตรวจสอบที่สำคัญ**

๑. การวางแผนการตรวจสอบ
๒. การปฏิบัติงานตรวจสอบ
๓. การจัดทำรายงานและการติดตามผล

**๑. การวางแผนการตรวจสอบ**

การวางแผนการตรวจสอบเป็นการคิดล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานจริง การวางแผนที่ดีจะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ภายในระยะเวลา งบประมาณ และอัตรากำลังที่กำหนด ในการวางแผนการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายใน จึงควรคำนึงถึง

๑. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการตรวจสอบ และวิธีการที่ใช้ในการควบคุมผลการดำเนินงานของงานนั้น
๒. ความเสี่ยงที่สำคัญของกิจกรรม วัตถุประสงค์ ทรัพยากร การปฏิบัติงาน และวิธีการที่จะใช้ในการจัดการกับผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓. ความเพียงพอ และความมีประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงของกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งระบบการควบคุมภายในเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

๔. โอกาสที่จะปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงและระบบการควบคุมภายในสำหรับกิจกรรมนั้น ๆ นอกเหนือไปจากการวางแผนการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในควรทำการประเมินความเสี่ยงเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการตรวจสอบ และความมั่นใจว่าทรัพยากรสำหรับงานตรวจสอบมีความเหมาะสม เพียงพอ และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติตามแผนงานที่ได้รับอนุมัติได้อย่างมีประสิทธิผล ทั้งนี้ แผนการตรวจสอบจะแบ่งเป็น ๒ ระดับ ได้แก่

- แผนการตรวจสอบระยะยาว เป็นแผนที่จัดทำไว้ล่วงหน้า โดยทั่วไปมีระยะเวลา ๓ - ๕ ปี และต้องกำหนดให้ครอบคลุมหน่วยรับตรวจที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด
- แผนการตรวจสอบประจำปี เป็นแผนที่จัดทำไว้ล่วงหน้า มีระยะเวลา ๑ ปี และต้องจัดทำให้สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบระยะยาวที่กำหนดไว้ โดยการดึงหน่วยงานและเรื่องที่จะตรวจสอบในแต่ละปี ตามที่จัดทำในแผนการตรวจสอบระยะยาวมาจัดทำเป็นแผนการตรวจสอบประจำปี

เพื่อให้การวางแผนการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ตรวจสอบภายในควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

**๑.๑ การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น**

เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานของหน่วยงานที่ต้องทำการตรวจสอบในรายละเอียด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถประเมินความเสี่ยงในขั้นต้นเพื่อกำหนดประเด็นที่คาดว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ควรตรวจสอบ ก่อนจะดำเนินการตรวจสอบได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

## ๑.๒ การประเมินผลกระทบการควบคุมภายใน

เพื่อประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้ทราบว่าระบบการควบคุมภายในที่ได้จัดวางไว้นั้นได้นำไปปฏิบัติตามที่กำหนด และผลงานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร

### ๑.๓ การประเมินความเสี่ยง

เพื่อช่วยให้สามารถพิจารณาถึงความเสี่ยงหรือความน่าจะเป็นที่อาจเกิดขึ้นและเป็นผลทำให้การทำงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งหากพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความสำคัญในระดับสูงก็ควรวางแผนการตรวจสอบทันที ขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบประกอบด้วย

- การระบุปัจจัยเสี่ยง เป็นการค้นหาถึงสาเหตุที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงขึ้นภายในองค์กร
- การวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อสามารถระบุสาเหตุความเสี่ยงภายในองค์กรแล้ว ก็ทำการวิเคราะห์ว่าปัจจัยเสี่ยงนั้นมีผลกระทบอย่างไรต่องค์กรและมีโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดมากน้อยเพียงใด ผลกระทบที่เกิดอาจเทียบกับจำนวนเงินที่ต้องเสียไปจากการดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือการระบุผลกระทบเป็นปริมาณหรือตัวเลข
- จัดลำดับความเสี่ยง โดยนำหน่วยงานหรือกิจกรรมมาวางแผนการตรวจสอบตามเกณฑ์ การประเมินความเสี่ยงจากสูงมากไปทางน้อยสุด

### ๑.๔ การวางแผนการตรวจสอบ

จากการประเมินระบบการควบคุมภายในและการประเมินความเสี่ยง จะสามารถพิจารณาได้ว่าควรวางแผนการตรวจสอบระยะยาวในหน่วยงานหรือกิจกรรมใด เมื่อได้กำหนดแผนการตรวจสอบระยะยาวแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในต้องกำหนดแผนการตรวจสอบประจำปี โดยการนำข้อมูลจากแผนการตรวจสอบระยะยาวในแต่ละปีมาจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี

### ๑.๕ การวางแผนการปฏิบัติงาน

ผู้ตรวจสอบภายในควรจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้สอดคล้องกับแผนการตรวจสอบประจำปี ในวางแผนการปฏิบัติงานต้องอาศัยข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น การประเมินผลระบบการควบคุมภายใน รวมทั้งผลการประเมินความเสี่ยง เพื่อให้การวางแผนปฏิบัติงานในแต่ละเรื่อง ครอบคลุมประเด็นการตรวจสอบที่มีความสำคัญ การวางแผนการปฏิบัติงานควรจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมีลักษณะยืดหยุ่น โดยสามารถแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมตามสภาพการณ์ได้ตลอดเวลา

## ๒. การปฏิบัติงานตรวจสอบ

การปฏิบัติงานตรวจสอบ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบ สอบทาน และรวบรวมหลักฐาน เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามนโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติ ขององค์กร รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเสนอข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารงาน

### การปฏิบัติงานตรวจสอบ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ๓ เรื่อง ได้แก่

#### ๒.๑ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบ

หลังการจัดทำแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในต้องจัดทำรายงานการปฏิบัติงานตรวจสอบในรายละเอียดของงานตรวจสอบแต่ละงานหรือกิจกรรม และทำความตกลงกับหน่วยรับตรวจสอบในเรื่องความพร้อม ขอบเขตของการตรวจสอบ กำหนดวันและระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบการดำเนินการ

### มีขั้นตอนดังนี้

• การแจ้งผู้รับการตรวจ โดยการติดต่อกับผู้บริหารของหน่วยรับตรวจและผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานหรือกิจกรรมที่จะถูกตรวจสอบให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต กำหนดวัน และระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบ

- การคัดเลือกทีมตรวจสอบ เป็นการคัดเลือกผู้ตรวจสอบภายในที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายใน ตามงานหรือกิจกรรมที่ตรวจสอบ อันจะมีผลต่อการปฏิบัติงาน
- การบรรยายสรุปงานตรวจสอบอย่างย่อให้แก่ทีมตรวจสอบ เพื่อให้ทีมตรวจสอบรับทราบถึงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาในการตรวจสอบ ค่าใช้จ่ายและรายละเอียดที่ต้องใช้ในการตรวจสอบ
- หัวหน้าทีมตรวจสอบ กำหนดให้หนึ่งในทีมตรวจสอบเป็นหัวหน้าทีมในการปฏิบัติงาน

### ตรวจสอบ

- การเตรียมการเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้
  - สอนบทานงานตรวจสอบที่ทำมาแล้ว เพื่อกำหนดขอบเขตการตรวจสอบ
  - ศึกษาแผนการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ
  - ศึกษารายละเอียดของข้อมูลอ้างอิงที่จำเป็นต้องใช้ในการตรวจสอบ

### ๒.๒ ระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในเริ่มปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยการประชุมเปิดงานตรวจสอบ ระหว่างทีมตรวจสอบกับผู้รับตรวจที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าทีมตรวจสอบจะเป็นผู้ดำเนินการประชุม อธิบายวัตถุประสงค์ รายละเอียดของขอบเขตการตรวจสอบให้ผู้รับตรวจทราบ

### มีขั้นตอนดังนี้

- การมอบหมายงานตรวจสอบ หัวหน้าทีมตรวจสอบครอบคลุมงานตามที่ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละคนมีความรู้ ความชำนาญ รวมถึงควรเลือกงานที่สามารถพัฒนาแก่ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละคน
- วิธีปฏิบัติงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรเลือกวิธีการตรวจสอบและเทคนิคการตรวจให้เหมาะสมแก่งานและกิจกรรมที่ตรวจสอบ

• การกำกับดูแลการปฏิบัติงาน หัวหน้าทีมตรวจสอบมีหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมทีม เพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปตามตารางการปฏิบัติงานตรวจสอบที่กำหนดไว้

• การนำแผนการปฏิบัติงานตรวจสอบที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้า มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้

• การเปลี่ยนแปลงขอบเขตการตรวจสอบ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนไป โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลและความคุ้มค่า

• การประชุมปิดงานตรวจ เป็นขั้นตอนสุดท้ายเมื่อหัวหน้าทีมตรวจสอบได้จัดทำสรุปผลสิ่งที่ตรวจพบ ผู้เข้าร่วมประชุมต้องประกอบด้วยผู้บริหารหน่วยรับตรวจที่มีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ หรือผลสรุปจากที่ประชุม

### ๒.๓ การปฏิบัติเมื่อเสร็จสิ้นงานตรวจสอบ

หลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตรวจสอบในหน่วยรับตรวจแล้ว หัวหน้าทีมตรวจสอบควรสอบทานให้แน่ใจว่าทีมตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เสร็จสมบูรณ์และเป็นไปตามแผนการตรวจสอบที่กำหนดไว้

## มีขั้นตอนดังนี้

### • การรวบรวมหลักฐาน

หลักฐานการตรวจสอบ หมายถึง เอกสารข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้ตรวจสอบภายใต้จากการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการรวบรวมขึ้นระหว่างทำการตรวจสอบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนความเห็นเกี่ยวกับข้อสรุปหรือข้อตรวจสอบในการพิสูจน์ว่าสิ่งที่ได้ตรวจสอบนั้น มีความถูกต้องน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

### • การรวบรวมกระดาษทำการ

กระดาษทำการ (Working Papers) คือ เอกสารที่ผู้ตรวจสอบภายใต้ จัดทำขึ้นในระหว่างการตรวจสอบเพื่อบันทึกรายละเอียดการทำงาน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ในการ ตรวจสอบ ขอบเขต การตรวจสอบ วิธีการตรวจสอบ ข้อมูลจากการประเมินและวิเคราะห์ และผลสรุป ของการตรวจสอบเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบตั้งแต่การวางแผนการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน ตรวจสอบ การรวบรวมหลักฐานและข้อมูล ตลอดจนการร่างรายงานผลการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องจัดทำกระดาษทำการ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บบันทึกหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบ ที่ใช้ผลที่ได้จากการ ตรวจสอบและหลักเกณฑ์ในการสรุปผลการตรวจสอบ และยังเป็นหลักฐานการ ปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบ ภายใต้ ในการสอบทาน ทบทวนงานในความรับผิดชอบและการวัดผลงาน อันเป็นการบ่งชี้ถึงมาตรฐานการ ปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบ เพื่อประโยชน์ในการอ้างอิง ภายหลัง รวมทั้งการอ้างอิงในการตรวจสอบ ครั้งต่อไป และการอ้างอิงกับบุคคลภายนอก ประเภทของกระดาษทำการ ประกอบด้วย

๑. กระดาษทำการที่ผู้ตรวจสอบภายใต้ จัดทำขึ้นเอง เช่น กระดาษทำการที่ใช้บันทึกแผนการ ตรวจสอบและแผนการปฏิบัติงาน กระดาษทำการบันทึกการประเมินผลระบบการควบคุมภายใน กระดาษทำการบันทึกผลการตรวจสอบโดยละเอียดในแต่ละเรื่อง กระดาษทำการสรุปประเด็นข้อตรวจสอบ กระดาษทำการ ในการร่างรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๒. กระดาษทำการที่จัดทำโดยหน่วยรับตรวจ เช่น สำเนาเอกสาร หรือสำเนารายละเอียด ประกอบบัญชีหรืออื่น ๆ และแผนผังทางเดินของระบบงาน เป็นต้น

๓. กระดาษทำการที่ผู้ตรวจสอบได้รับจากบุคคลภายนอก เช่น ใบตอบรับแจ้งการยืนยันยอด แบบสอบถาม และหนังสือร้องเรียนการทุจริต เป็นต้น

ในการนี้ที่ผู้ตรวจสอบภายใต้ ใช้สำเนาเอกสารหรือเอกสารอื่น ๆ ที่จัดทำโดยหน่วยรับตรวจหรือ ได้รับจากบุคคลภายนอกเป็นส่วนหนึ่งของกระดาษทำการผู้ตรวจสอบภายใต้ ตรวจสอบ ความถูกต้อง ของกระดาษทำการประเภทนี้ เช่นเดียวกับกระดาษทำการที่ผู้ตรวจสอบภายใต้ จัดทำขึ้นเอง ผลสรุปการ ตรวจสอบจากกระดาษทำการอาจทำได้หลายรูปแบบ คือ

๑. การสรุปแต่ละส่วนงานที่ตรวจสอบ เป็นการสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบ เป็นส่วน ๆ โดยระบุวัตถุประสงค์การตรวจสอบ ขอบเขตการตรวจสอบ สิ่งที่ตรวจสอบ สรุปผลการ ตรวจสอบ ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใต้ รวมทั้ง สิ่งที่ได้รับการแก้ไขแล้วจากผู้รับตรวจ

๒. การสรุปแบบสถิติ เป็นการสรุปโดยใช้แบบสถิติในการรายงานผลที่ได้จากการทดสอบ รายการ การสรุปควรจัดทำเป็นขั้น ๆ ลดเหลือกันในรูปสามเหลี่ยม กล่าวคือ ข้อมูลส่วนย่อยจะมีรายละเอียด ประกอบน้อยลดเหลือกันลงไปตามลำดับ

๓. การสรุปผลการประชุม เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รับผิดชอบในหน่วยรับตรวจ ผู้ตรวจสอบภายในรับผลการประชุมเกี่ยวกับสิ่งที่เห็นด้วย และสิ่งที่ไม่เห็นด้วย พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะ และระบุวันที่ เวลา ที่มีการประชุม

๔. การสรุปตามแนวการตรวจสอบ เป็นการสรุปสิ่งที่ตรวจพบและข้อคิดเห็นของผู้ตรวจสอบภายในตามขั้นตอนของแนวการตรวจสอบ

๕. การสรุปข้อบกพร่อง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของการรายงานการสรุปผลต้อง ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ได้ตรวจพบ

- การเก็บรักษาข้อมูล

ผู้ตรวจสอบภายในมีการเก็บรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตรวจสอบทุกรายการ อย่างระมัดระวังรอบคอบ เพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล และสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติ กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อ ทั้งรูปแบบเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

**แยกเก็บแฟ้ม เป็น ๒ ประเภท คือ**

๑. แฟ้มถาวร เป็นแฟ้มที่รวบรวมกระดาษทำการที่มีข้อมูลสำคัญและเป็นข้อมูลที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้งในปัจจุบันและปีต่อๆ ไป รวมถึงเอกสารที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เอกสารที่จัดทำขึ้นหรือได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายใน เช่น ภารกิจหลักของหน่วยรับตรวจ ผังการจัดองค์การ ขั้นตอน หรือคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๒. แฟ้มปัจจุบัน เป็นแฟ้มที่รวบรวมกระดาษทำการที่เกี่ยวข้องกับงานที่ดำเนินงานตรวจสอบ ในปีงบประมาณปัจจุบันเท่านั้น รวมถึงเอกสารที่ไม่ใช่เอกสารตรวจสอบ เช่น แผนการตรวจสอบของหน่วยรับตรวจ แบบสอบถามการควบคุมภายในที่ได้รับกลับ กระดาษทำการงบทดลอง กระดาษทำการบันทึกข้อมูลผลการตรวจสอบด้านต่างๆ เป็นต้น

**มีหลักการดังนี้**

๑. จัดเก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย

๒. กำหนดมาตรฐานการเข้าถึงข้อมูลและผู้รับผิดชอบดูแล

๓. ระยะเวลาในการจัดเก็บ

- ให้เก็บไว้อย่างน้อย ๑๐ ปี

- การสรุปผลการตรวจสอบ

เป็นวิธีการปฏิบัติงานตรวจสอบขั้นสุดท้ายก่อนการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน หลังจากที่ผู้ตรวจสอบภายในได้ทำการตรวจสอบเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วเสร็จ หรือเป็นเรื่องที่เห็นว่าจำเป็นต้องรายงานผลระหว่างการปฏิบัติงานตรวจสอบ โดยผู้ตรวจสอบจะต้องรวมข้อเท็จจริงและหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ระหว่างการตรวจสอบ เพื่อสรุปหาข้อตรวจพบหรือสิ่งที่ตรวจพบทั้งด้านดีและปัญหาข้อบกพร่องที่คิดว่ามีค่าควรแก้การตรวจสอบ และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

**องค์ประกอบของข้อตรวจพบ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่**

๑. สภาพที่เกิดจริง (Condition) ได้แก่ สิ่งที่ผู้ตรวจสอบประมวลผลข้อเท็จจริงจากการสังเกตการณ์ การสอบถามพนักงานผู้ปฏิบัติ วิเคราะห์ ทดสอบ และสอบถาม โดยมีข้อมูลหลักฐานที่แน่นชัด

๒. เกณฑ์การตรวจสอบ (Criteria) ได้แก่ หลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการตรวจสอบ โดยอาจกำหนดจากกฎหมาย มาตรฐานการปฏิบัติงาน แผนงานที่กำหนด หรือหลักปฏิบัติที่ดี

๓. ผลกระทบ (Effect) ได้แก่ ข้อมูลแสดงถึงความเสี่ยง หรือผลเสียหายที่จะเกิดจากปัญหานั้น โดยควรระบุในเชิงปริมาณ จำนวนความเสียหาย จำนวนวันที่ล่าช้า การระบุผลกระทบที่ชัดเจนมีสาระสำคัญ ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ข้อตรวจสอบได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔.สาเหตุ (Cause) ได้แก่ ข้อมูลแสดงสาเหตุ สาเหตุที่เกิดปัญหานั้นเกิดจากระบบการควบคุมภายในที่ไม่ดี หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบนโยบาย มาตรฐาน ที่หน่วยงานกำหนด

๕. ข้อเสนอแนะ (Recommendation) เป็นข้อมูลตามความเห็นที่ผู้ตรวจสอบเสนอขึ้น โดยอาจเสนอตามความเห็นที่พัฒนามาจากความเห็นของผู้ตรวจสอบ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อเสนอแนะนั้นมีคุณค่าเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติได้ ข้อเสนอแนะควรทำในลักษณะสร้างสรรค์ และคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่จะได้รับว่าคุ้มค่าที่จะปฏิบัติ

### ๓. การจัดทำรายงานและการติดตามผล

#### ๓.๑ การจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงาน เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานให้ผู้บริหารทราบถึงวัตถุประสงค์ ขอบเขต วิธีปฏิบัติงานและผลการตรวจสอบข้อมูลทั้งหมด ทุกขั้นตอน สรุปข้อบกพร่องที่ตรวจพบ ประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญและการควบคุม รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่ผู้บริหารควรทราบ พร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง เพื่อเสนอผู้บริหารหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาสั่งการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

การเสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ผู้ตรวจสอบจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะรายงานนั้นแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในทั้งหมด ลักษณะของรายงานที่ดีต้องเป็นรายงานที่มีประโยชน์ ต่อผู้อ่านรายงานเรื่องที่มีสาระสำคัญข้อตรวจสอบเป็นเรื่องที่ตรงกับข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะ หรือข้อแนะนำเป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติได้ โดยสรุปลักษณะของรายงานผลการปฏิบัติงานที่ดี มีองค์ประกอบ ดังนี้

- ถูกต้อง (Accuracy) รายงานผลการปฏิบัติงานต้องมีความถูกต้อง ข้อความทุกประโยค ตัวเลขทุกดัว เอกสารอ้างอิงทุกชนิด ต้องมาจากหลักฐานที่นาเชื่อถือ และผู้ตรวจสอบได้ประเมินข้อมูลเหล่านั้นแล้ว การรายงานสิ่งใดก็ย่อมหมายความว่า สิ่งนั้นผู้ตรวจสอบได้ทราบหรือได้ยอมรับแล้วว่าเป็นสิ่งที่ตรงตามข้อเท็จจริง

- ชัดเจน (Clarity) หมายถึง ความสามารถในการสื่อข้อความหรือความต้องการของผู้ตรวจสอบ หรือสิ่งที่ต้องการเสนอให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจเช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน โดยไม่ต้องมีการตีความหรืออธิบายเพิ่มเติม

- กратัดรัด (Conciseness) หมายถึง การตัดตอนความคิด ข้อความ คำพูดที่ฟุ่มเฟือย หรือสิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญและสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่รายงานออกไป

- ทันเวลา (Timeliness) การเสนอรายงานต้องกระทำภายในเวลาที่เหมาะสม ทันต่อการแก้ไขสถานการณ์

- สร้างสรรค์ (Constructive Criticism) การรายงานควรแสดงให้เห็นคุณภาพและความจริงใจของผู้ตรวจสอบ ผู้รายงานควรซึ่งให้เห็นส่วนดีของการปฏิบัติงานก่อนที่จะกล่าวถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ต้องการให้ปรับปรุง

- จูงใจ (Pursuance) การเสนอรายงานควรจูงใจให้ผู้อ่านจับประเด็นได้ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการใช้รูปแบบถ้อยคำ และศิลปะของภาษา ทำให้ผู้อ่านยอมรับและเกิดความรู้สึกต้องการแก้ไขปัญหา หรือข้อแนะนำที่ผู้ตรวจสอบเสนอในรายงาน

รูปแบบรายงานผลการปฏิบัติงาน ขึ้นอยู่กับผลของการตรวจสอบและความต้องการของฝ่ายบริหาร  
รูปแบบและวิธีการรายงานที่ใช้กันโดยทั่วไป มี ๒ รูปแบบ

๑. การรายงานเป็นลายลักษณ์อักษร (Written Report) เป็นวิธีการรายงานที่มีลักษณะเป็นทางการ  
ใช้รายงานผลการปฏิบัติงานเมื่อการตรวจสอบงานหนึ่งงานใดแล้วเสร็จ ผู้ตรวจสอบภายในจะจัดทำรายงาน  
สรุปผลการตรวจสอบ เสนอความเห็น หรือข้อเสนอแนะเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บริหาร

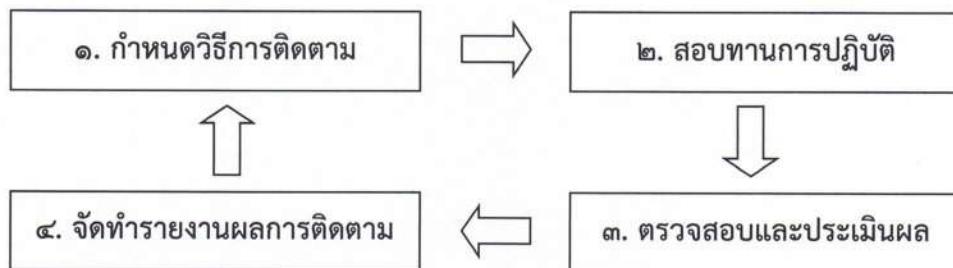
๒. การรายงานด้วยวาจา (Oral Report) ทั้งที่รายงานด้วยวาจาเป็นทางการและไม่เป็นทางการ  
การรายงานด้วยวาจาที่ไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่ใช้กับการรายงานที่ต้องกระทำโดยเร่งด่วนเพื่อจะให้ทัน  
เหตุการณ์ โดยแจ้งให้ผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยรับทราบทันทีที่ตรวจสอบ เพราะหากปล่อยให้ล่าช้าอาจมี  
ความเสียหายมากขึ้น สำหรับการรายงานด้วยวาจาที่เป็นทางการ เป็นการรายงานโดยการเขียนรายงานและ  
มีการนำเสนอด้วยวาจาประกอบ

### ๓.๒ การติดตามผล

การติดตามผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการกระบวนการการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายใน ซึ่งถือได้ว่าเป็น  
ขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการตรวจสอบ เพราะแสดงถึงคุณภาพและประสิทธิผลของงานตรวจสอบว่าผู้รับการ  
ตรวจสอบและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานการปฏิบัติงานตรวจสอบหรือไม่ และข้อบกพร่องที่พบ  
ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมแล้วหรือยัง เมื่อผู้ตรวจสอบภายในเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานต่อผู้บริหาร  
ระดับสูงแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามผลว่าผู้บริหารได้สั่งการหรือไม่ประการใด และหากสั่งการแล้ว  
หน่วยรับทราบดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในที่ผู้บริหารสั่งการหรือไม่ เพื่อให้แน่ใจว่า  
ข้อบกพร่องที่พบได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม หรือมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร และรายงานผลการติดตาม  
ต่อผู้บริหารต่อไป ทั้งนี้ ผู้บริหารได้รับทราบแล้วมิได้สั่งการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แสดงว่าผู้บริหารยอม  
รับภาระความเสี่ยงหากเกิดความเสียหายขึ้นในอนาคต

- ความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบและข้อเสนอแนะ
- ผลกระทบต่อองค์กรถ้าไม่มีการแก้ไขหรือแก้ไขแล้วไม่ได้ผล
- ความยุ่งยากซับซ้อนในการแก้ไข
- ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข

#### กระบวนการในการติดตามผลการตรวจสอบ



๑. กำหนดวิธีการติดตามผลการตรวจสอบ ให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะติดตาม โดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้
- ความสำคัญของเรื่องที่ตรวจสอบและข้อเสนอแนะ
  - ผลกระทบต่อองค์กรถ้าไม่มีการแก้ไขหรือแก้ไขแล้วไม่ได้ผล
  - ความยุ่งยากซับซ้อนในการแก้ไข
  - ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไข

- บุคลากรที่จะใช้ในการติดตามผลการตรวจสอบ
- ค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการติดตามผลการตรวจสอบ

๒. สอบทานการปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งการตามรายงานผลการตรวจสอบ

๓. ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งการเป็นอย่างอื่น ซึ่งมิได้สั่งการตามรายงานผลการตรวจสอบ

#### ๔. จัดทำรายงานผลการติดตาม

- กรณีหัวหน้าส่วนราชการมีได้สั่งการ
- กรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งการแล้ว

#### แนวทางการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ตรวจสอบภายในควรพิจารณากำหนดวิธีการและเวลาที่เหมาะสมในการติดตามผลพร้อมทั้งจัดงบประมาณของหน่วยตรวจสอบภายในเพื่อให้การติดตามผลทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. ควรกำหนดตารางเวลาที่ใช้ในการติดตามผลของรายงานผลการปฏิบัติงานในปีก่อนไว้ในแผนการตรวจสอบในปีปัจจุบันการกำหนดตารางเวลาที่จะใช้ในการติดตามผลควรหารือกับหัวหน้าหน่วยงานที่รับการตรวจสอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการติดตามผล

๒. ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามผลต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรายงานผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อให้มีมุ่งมองใหม่ ๆ และสามารถประเมินการปรับปรุงแก้ไขว่าเหมาะสมสมสอดคล้องกับข้อเท็จจริงหรือไม่

๓. ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามความคืบหน้าในการปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและข้อบกพร่องจากหน่วยงานเป็นระยะ ๆ หากมีปัญหาผู้ตรวจสอบภายในควรเข้าไปพิจารณาให้คำแนะนำเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

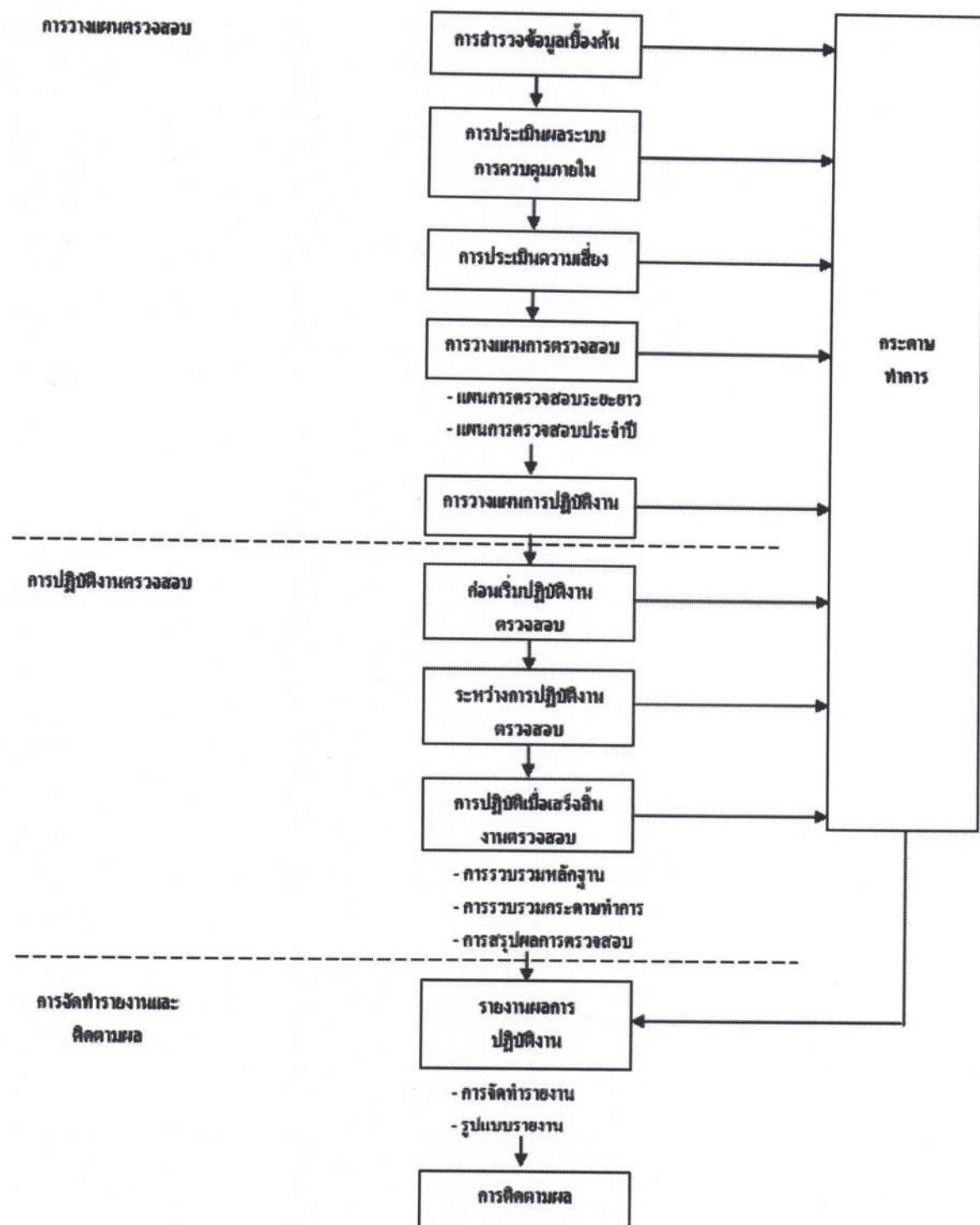
๔. ผู้ตรวจสอบภายในควรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยรับตรวจนในการแนะนำวิธีการแก้ไขปัญหาจุดอ่อนและข้อบกพร่องต่าง ๆ และกำหนดมาตรการป้องกันความผิดพลาดและข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๕. ควรมีการประเมินประสิทธิภาพการติดตามผลและเวลาในการดำเนินงานของฝ่ายบริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการสั่งการหรือต่อการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องหรืออาจประเมินจากแผนงานหรือวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

## ผังกระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

### กระบวนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

(Internal Audit Process)



บทที่ ๓  
กระบวนการให้คำปรึกษา แนะนำ  
(Consulting Services)

การบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services) ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้คำอธิบายว่า “การบริการให้คำปรึกษา และบริการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะงานและขอบเขตของงานจะจัดทำข้อตกลงร่วมกับผู้รับบริการและมีจุดประสงค์ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับหน่วยงานของรัฐ โดยการรับปรุงกระบวนการ การกำกับดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำ ในเรื่องความคล่องตัวในการดำเนินงาน การออกแบบระบบงาน วิธีการต่างๆ ในการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม เป็นต้น” ซึ่งเป็นหน้าที่และบทบาทสำหรับของผู้ตรวจสอบภายใน เป็นการให้บริการที่เพิ่มเติมคุณค่าให้กับองค์กร ดังนั้น การให้บริการคำปรึกษา (Consulting Services) จึงควรกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับบริบทของเทศบาลตำบลห้วยหิน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

#### กลุ่มผู้รับบริการ

ผู้รับบริการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร หน่วยรับตรวจ (สำนัก/กอง) ในสังกัดเทศบาลตำบลห้วยหิน และหน่วยงานหรือผู้ตรวจสอบจากภายนอก

#### ขอบเขตการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นการให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ โดยขอบเขตงานของหน่วยรับตรวจมีความหลากหลาย แตกต่างกันตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ ซึ่งการให้คำปรึกษานั้นจะไม่เข้าไปร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานหรือกระบวนการ และผู้ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ คำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังของผู้รับคำปรึกษาทั้งลักษณะของงาน เวลา และการสื่อสารผลของการกิจ ความซับซ้อนและขอบเขตของงานที่ จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ รวมทั้งความคุ้มค่าของภารกิจการให้คำปรึกษาต่อผลประโยชน์ที่คาดว่าจะเกิดแก่องค์กรโดยมีขอบเขตการให้คำปรึกษา ดังนี้

๑. ผู้ตรวจสอบภายในมีการบันทึกข้อมูลการให้บริการคำปรึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรในทะเบียนคุมการให้คำปรึกษา

๒. การบริการให้คำปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับงานประจำของหน่วยรับตรวจ เช่น การเบิกจ่ายเงิน การจัดทำบัญชี การบริหารโครงการจ้างที่ปรึกษา การออกแบบระบบการควบคุมภายใน เป็นต้น

๓. การบริการให้คำปรึกษาในกรณีพิเศษ ซึ่งเป็นงาน/กิจกรรม/โครงการที่อยู่นอกเหนือการปฏิบัติงานประจำ เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับโครงสร้างองค์กร การให้คำปรึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือในกรณีที่มีคำร้องขอเป็นพิเศษ เป็นต้น

## ลักษณะของการให้บริการคำปรึกษา

ลักษณะงานตรวจสอบภายในที่เป็นการบริการให้คำปรึกษาถือเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรอีกด้วย หนึ่ง ประกอบกับในปัจจุบันนี้หน่วยงานกำกับต่าง ๆ ผู้สอบบัญชี ผู้บริหารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กร ได้ให้ความสนใจต่อระบบการควบคุมภายในขององค์กรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ตรวจสอบภายในจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบระบบการควบคุมภายในที่ดีและกิจกรรมการควบคุมภายในแก่ผู้บริหารรวมถึง การนำมาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร และการปรับปรุงพัฒนาระบบการควบคุมภายในเพื่อให้มีประสิทธิภาพ สูงสุด โดยข้อเรียกร้องดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นข้อเรียกร้องพิเศษที่นอกเหนือจากแผนการตรวจสอบภายในประจำปีขององค์กร

### ขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ

๑. จัดทำทะเบียนคุณการให้คำปรึกษา เพื่อจัดลำดับการให้บริการ โดยเรียงตามลำดับการขอรับ บริการหรือพิจารณาจากเรื่องที่มีผลกระทบ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนราชการจะได้รับการ ให้บริการ (ตัวอย่างทะเบียนคุณการให้คำปรึกษาปรากฏตามภาคผนวก)

๒. ศึกษาประเด็นหรือเรื่องที่จะให้คำปรึกษา โดยมาจากการประเมินข้อตรวจพบที่มีภาระติดตาม ตรวจสอบทั้งหมดในส่วนของรายงานผลการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายใน และสำนักงานตรวจสอบฯ แผนผังทั้งหมดที่ได้รับการขอคำปรึกษาจากหน่วยรับตรวจ ทั้งโดยวิชาและเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ สิ่งที่เป็นอยู่ หมายถึง สิ่งที่ผู้ตรวจสอบภายในค้นพบ และได้จากการตรวจสอบที่แน่นชัด ว่าถูกต้อง โดยมีข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานประกอบสนับสนุน

๒.๒ สิ่งที่ควรจะเป็น หมายถึง สิ่งที่ผู้ตรวจสอบภายในใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบ เปรียบเทียบกับสภาพที่เกิดขึ้นจริงในการตรวจสอบ ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน ระดับมาตรฐาน คำสั่งและ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ สาเหตุ หมายถึง สิ่งที่ทำให้ข้อตรวจพบที่เป็นอยู่แตกต่างไปจากสิ่งที่ควรจะเป็น เช่น การไม่ปฏิบัติตามระเบียบ การควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

๒.๔ ผลกระทบ หมายถึง ความเสี่ยงหรือผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น เมื่อสิ่งที่เป็นอยู่แตกต่าง จากสิ่งควรจะเป็น

๒.๕ ข้อเสนอแนะ หมายถึง ความเห็น หรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

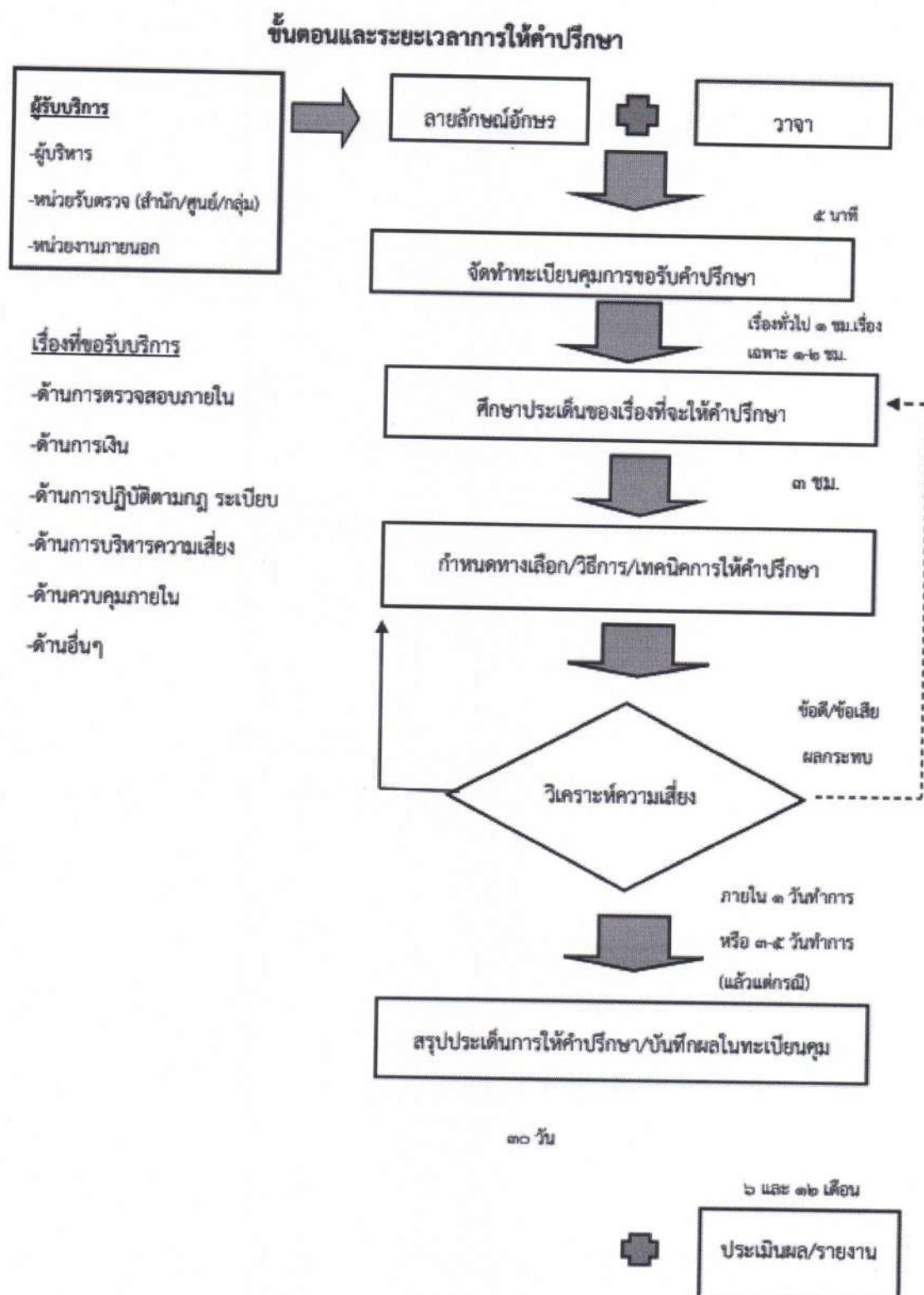
๓. กำหนดทางเลือก หรือวิธีการในการให้คำปรึกษา ซึ่งสามารถให้คำปรึกษาซึ่งสามารถให้ คำปรึกษา โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือข้อแจ้งทำความเข้าใจโดยสื่อสารผ่านทางการคุย E-mail หรือLine เพื่อให้ ผู้ขอรับบริการรับทราบ

๔. วิเคราะห์ความเสี่ยง และข้อดี ข้อเสียที่เหมาะสม หากเป็นข้อตรวจพบที่พบอยู่เป็นประจำ หรือพบ ค่อนข้างบ่อย อาจใช้วิธีการจัดประชุมชี้แจง หรือการจัดฝึกอบรม เป็นต้น

๕. บันทึกและสรุปผลการให้คำปรึกษาในทะเบียนคุณการให้คำปรึกษา เพื่อเก็บเป็นข้อมูลและสถิติของ การให้บริการ

๖. ติดตามผลการให้คำปรึกษา โดยดูจากผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจและประเมินผล เพื่อ จัดทำรายงานสรุปผลการให้คำปรึกษา

## ผังขั้นตอนและระยะเวลาการให้คำปรึกษา



## บทที่ ๔

### เทคนิคการตรวจสอบ

เทคนิคการตรวจสอบ (Audit Technique) หมายถึง วิธีการตรวจสอบที่ดีที่ผู้ตรวจสอบควรนำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้หลักฐานที่ดีและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเป็นที่ยอมรับ ของผู้ปฏิบัติงาน โดยการตรวจสอบเป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนการตรวจสอบที่กำหนด ดังนั้น ผู้ตรวจสอบ จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในวิธีการตรวจสอบแบบต่าง ๆ และเลือกใช้เทคนิคการตรวจสอบให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะตรวจสอบในแต่ละกรณี เนื่องจากเทคนิคการตรวจสอบแต่ละเทคนิค มีความยากง่าย ต่างกัน และให้ได้มาซึ่งหลักฐานความเชื่อถือไม่เท่ากันเมื่อใช้กับบุคคลหรือสถานการณ์ต่างกัน นอกจากนี้ แต่ละเทคนิค การตรวจสอบก็มีข้อจำกัดในการนำไปใช้ทำให้ในบางครั้งผู้ตรวจสอบอาจใช้เทคนิคการตรวจสอบหลายอย่างมาประกอบกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอที่ผู้ตรวจสอบจะเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะไว้ในรายงานผลการปฏิบัติงาน เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบโดยทั่วไป มีดังนี้

#### ๑. การสุ่มตัวอย่าง

เป็นการเลือกข้อมูลเพียงบางส่วน เพื่อใช้เป็นตัวแทนของข้อมูลมาตรวจสอบปัจจุบันนิยมใช้ ๔ วิธี

๑.๑ Random Sampling โดยการเลือกตัวอย่างจำนวนหนึ่งจากข้อมูลทั้งหมด

๑.๒ Systematic Sampling การเลือกตัวอย่างโดยกำหนดเป็นช่วง ที่แบ่งระยะไว้เท่าๆ กัน มีคุณสมบัติเหมือนกัน และมีการจัดเรียงลำดับของข้อมูลอย่างถูกต้องและครบถ้วน

๑.๓ วิธีแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่ม เลือกใช้กลุ่มที่เหมือนกันไว้ในกลุ่มเดียวกันและเลือกตัวอย่างของแต่ละกลุ่มนั้นหรือเลือกตัวอย่างของข้อมูลที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกันแบ่งออกเป็นกลุ่มจำนวนเท่ากัน การกำหนด จำนวนกลุ่มรายการขึ้นอยู่กับลักษณะและปริมาณของข้อมูลทั้งหมดสุ่มเลือกหั้งกลุ่มมาเป็นตัวอย่างในการสุ่มเลือก ตัวอย่าง

๑.๔ Selective Sampling เป็นการเลือกข้อมูลจากการตัดสินใจของผู้ตรวจสอบจะพิจารณา เลือกกลุ่มใด

#### ๒. การตรวจนับ

เป็นการพิสูจน์จำนวนและสภาพของสิ่งที่ตรวจนับว่ามีอยู่ครบถ้วนตามที่บันทึกไว้ หรือไม่ สภาพเป็นอย่างไร การเก็บรักษาเป็นอย่างไร เช่น การตรวจนับพัสดุ แต่การตรวจนับมิใช่เครื่องพิสูจน์ กรรมสิทธิ์ของสินทรัพย์เสมอไป

#### ๓. การยืนยันยอด

เทคนิคนี้ส่วนใหญ่ใช้กับการยืนยันยอดเงินฝากธนาคารหรือสินทรัพย์ที่อยู่ในการครอบครองของบุคคลอื่น มีข้อจำกัดอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอก

#### ๔. การตรวจสอบใบสำคัญ (Vouching)

เอกสารต้องเป็นเอกสารจริง การบันทึกรายการครอบคลุมมีการ อนุมัติรายการครอบคลุม มีข้อจำกัดในการปลอมแปลงเอกสาร การตรวจสอบไม่สามารถแสดงถึงความมือญจริง - เป็นเอกสารจริง ไม่ใช่เอกสารปลอมหรือผ่านการแก้ไข - มีการบันทึกรายการโดยถูกต้องครบถ้วน - มีการอนุมัติรายการตามระเบียบของทางราชการ

## ๕. การคำนวน

เป็นการพิสูจน์ความถูกต้องของตัวเลขซึ่งถือเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้มากผู้ตรวจสอบควรทำการทดสอบตัวเลขทุกรายเพื่อให้แน่ใจว่ายอดที่แสดงเป็นยอดที่ถูกต้องกรณีที่มีการบวกเลขโดยมีกระดาษบางเลขอ้วนเครื่องคิดไว้ ผู้ตรวจสอบควรทดสอบตัวเลขอีกครั้ง เนื่องจากผู้รู้ลักษณะเครื่องบวกเลขอาจใช้เทคนิคพลิกแพลง ทำให้ยอดรวมที่แสดงไว้ในกระดาษบางเลขแสดงยอดที่ผิดไปจากความเป็นจริง

## ๖. การตรวจสอบการผ่านรายการ

เป็นการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของการผ่านรายการจากสมุดบันทึกรายการขั้นต้นไปยังสมุดบันทึกรายการขั้นปลายวิธีการตรวจนี้เรียกว่า “Posting” ซึ่งเป็นวิธีการตรวจที่สำคัญมากอีกวิธีหนึ่ง

## ๗. การตรวจสอบบัญชีย่อยและทะเบียน

เป็นการตรวจสอบว่ายอดคงเหลือและการในบัญชีย่อยและทะเบียนสัมพันธ์กับบัญชีคุมหรือไม่

## ๘. การตรวจหารายการผิดปกติ

เป็นการตรวจรายการในสมุดบัญชีต่างๆ หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ว่ามีรายการที่ผิดปกติหรือไม่ เช่น อาจทำให้พบข้อผิดพลาดที่สำคัญได้ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ของผู้ตรวจสอบเป็นสำคัญ

## ๙. การตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล

เป็นการตรวจสอบรายการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเนื่องจากข้อมูลของรายการหนึ่งอาจมีความสัมพันธ์กับรายการอื่นๆ

## ๑๐. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ

เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความสัมพันธ์และความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลต่างๆ ว่าเป็นไปตามที่คาดหมายหรือเป็นไปตามควรหรือไม่ อันจะช่วยให้เห็นว่าต้องใช้วิธีการตรวจสอบอื่นเพิ่มเติมหรืออาจลดขอบเขตการตรวจสอบลงได้

## ๑๑. การสอบถาม

เป็นการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่างๆ การสอบถามอาจทำได้ทั้งเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา การสอบถามเป็นลายลักษณ์อักษรอาจใช้แบบสอบถามและกำหนดคำถาม เพื่อให้ได้คำตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” หรืออาจเป็นคำถามที่กระตุนให้ผู้ตอบใช้ความคิดของตนเองก็ได้ ข้ออยู่ว่าผู้ตรวจสอบต้องการคำตอบในลักษณะใดทั้งนี้ คำถามที่ใช้ควรมีลักษณะต่อเนื่องกัน การสอบถามด้วยวาจาร้องขอศักดิ์ศรี ต้องอาศัยศักดิ์ศรีอย่างมากในการที่จะสอบถามให้ได้ข้อเท็จจริงโดยไม่ทำให้ผู้รับตรวจสอบอารมณ์เสียหรือมีปฏิกริยาต่อต้านหรือปิดบังข้อเท็จจริงบางประการและถ้าผู้ตรวจสอบสามารถเข้าใจทัศนคติหรือพฤติกรรมที่ผู้รับตรวจสอบมีต่อตนและสามารถเปลี่ยนแปลงทำท่าทีของผู้รับตรวจสอบที่มีต่อตนให้เป็นไปในทางที่ดีได้ ก็ย่อมทำให้ได้ทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่างๆ ตามที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง

## ๑๒. การสังเกตการณ์

เป็นการสังเกตให้เห็นด้วยตาในสิ่งที่ต้องการทราบอย่างระมัดระวังโดยใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ร่วมถึงการใช้วิจารณญาณพิจารณาสิ่งที่ได้เห็นแล้วบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ไว้ดังนั้นผู้ตรวจสอบที่มีประสบการณ์ที่กว้างขวางย่อมได้ประโยชน์จากการสังเกตการณ์ได้อย่างมากและลึกซึ้งกว่าผู้ที่ประสบการณ์น้อยผลที่ได้จากการสังเกตการณ์เป็นเพียงข้อมูลที่ผู้ตรวจสอบได้ประสบมาจากการปฏิบัติงานจริงในช่วงระยะเวลาที่ทำการสังเกตการณ์เท่านั้น ถ้าจะให้ความเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบนั้นเป็นส่วนรวมผู้ตรวจสอบ

จะต้องหาเอกสารหลักฐานมายืนยันเพื่อให้หน่วยรับตรวจยอมรับข้อสังเกตและยินยอมที่จะแก้ไขตามข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบ

### ๑๓. การตรวจทาน (Verification)

เป็นการยืนยันความจริงความถูกต้องความแม่นยำความสมเหตุสมผลหรือความน่าเชื่อถือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยการหาหลักฐานยืนยันกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ เช่นข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้จ่ายเงินให้เจ้าหนี้แล้ว ๕๐๐,๐๐๐ บาทหลักฐานที่จะนำมาตรวจทานคือต้นข้อเข็คที่ระบุเลขที่เช็คwanที่ขอเจ้าหนี้รายการที่จ่ายจำนวนเงินและการลงนามของผู้ถืออำนาจสั่งจ่ายตลอดจนใบเสร็จรับเงินที่ได้รับจากเจ้าหนี้ซึ่งความมีรายละเอียด เช่นเดียวกับต้นข้อเข็ค เป็นต้น

### ๑๔. การสืบสวน

เป็นเทคนิคที่ผู้ตรวจสอบจะใช้ในกรณีที่ไม่สามารถค้นพบข้อเท็จจริงซึ่งคาดว่ามีอยู่หรือควรจะเป็น ดังนั้นผู้ตรวจสอบจะต้องค้นหาข้อเท็จจริงโดยเริ่มจากผลไปหาเหตุที่ลະขั้นตอนแต่ในบางกรณีผู้ตรวจสอบไม่สามารถหาหลักฐานมายืนยันขั้นตอนต่างๆได้ทุกขั้นตอนก็ยังอนุมานหรือให้ความเห็นเพิ่มเติมลงไปในส่วนที่ขาด

### ๑๕. การประเมินผล

เป็นการเปรียบเทียบมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้กับผลการปฏิบัติงานจริงว่าเกิดผล ต่างหรือไม่ถ้าเกิดผลต่างผู้ตรวจสอบต้องพิจารณาว่าเกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติไม่รัดกุมหรือไม่ดีพอหรือว่าเนื่องจาก สาเหตุอื่นเมื่อทราบสาเหตุที่แท้จริงแล้วผู้ตรวจสอบต้องวิเคราะห์ท่อไปอีกว่าเกิดจากเหตุสุดวิสัยซึ่งอยู่นอกเหนือ การควบคุมของวิญญาณหรือไม่หากมิใช่ควรเสนอข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไปผู้ตรวจสอบต้องใช้ วิจารณญาณตัดสินว่าข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบและผ่านการประเมินผลมาแล้วนั้นเพียงพอหรือไม่ควรเพิ่มหรือ ลดปริมาณการทดสอบเพียงใดเพื่อให้สามารถมาวิเคราะห์ประเมินผลได้ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบต้องประเมินถึง ค่าความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการเพิ่มหรือลดปริมาณการทดสอบรายการตั้งกล่าวเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับกับ ค่าใช้จ่ายที่ประหดได้

## บทที่ ๕

### แนวทางการตรวจสอบ

#### การรับเงินและนำส่งเงิน

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องในการรับเงิน การนำส่งเงิน การนำเงินฝากธนาคาร
๒. ตรวจสอบการควบคุมใบเสร็จรับเงิน ว่ามีการจัดทำทะเบียนคุณใบเสร็จรับเงินหรือไม่ และบันทึกรายการรับ-จ่าย มีการลงลายมือชื่อผู้รับและผู้จ่าย ครบถ้วนถูกต้องหรือไม่ และได้รายงานการใช้ใบเสร็จตามที่ระเบียบและหนังสือสั่งการกำหนดหรือไม่
๓. ตรวจสอบการรับเงิน มีการออกใบเสร็จรับเงินในระบบ e-LAAS หรือการออกใบเสร็จรับเงินในระบบมือ กรณีรับเงินนอกสถานที่ หรือไม่สามารถออกใบเสร็จรับเงินในระบบได้และมีการจัดทำหลักฐานการรับเงินในระบบ e-LAAS ครบถ้วนถูกต้องเป็นปัจจุบันหรือไม่
๔. สุมตรวจสอบการรับเงิน-ส่งเงินระหว่างผู้จัดเก็บเงินกับเจ้าหน้าที่การเงิน โดยตรวจสอบใบเสร็จรับเงินที่นำไปจัดเก็บเงิน จำนวนเงินที่จัดเก็บตรงกับใบนำส่งเงินหรือไม่มีการลงนามผู้ส่งเงิน และผู้รับเงินครบถ้วนหรือไม่ ได้นำเงินที่จัดเก็บนำส่งให้เจ้าหน้าที่การเงินทุกวันที่มีการจัดเก็บเงินหรือไม่
๕. มีการจัดให้มีผู้ตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งกับหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วน หรือไม่และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่
๖. สังเกตการณ์ สอบถาม สัมภาษณ์การบริหารงาน และการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข
๗. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน (ถ้ามี) ว่าได้ดำเนินการหรือไม่
๘. สรุปผลการตรวจสอบ และปิดตรวจ

#### การบัญชีและรายงานการเงิน

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน ประสานหน่วยรับตรวจให้ขอหนังสือรับรองยอดเงินฝากธนาคารก่อนวันเข้าตรวจสอบทุกบัญชี เพื่อตรวจสอบจำนวนเงินคงเหลือก่อนวันเข้าตรวจสอบ จากรายงานสถานะการเงินประจำวันกับหนังสือรับรองยอดเงินฝากธนาคาร มีจำนวนเงินคงเหลือตรงกันหรือไม่ หากจำนวนเงินคงเหลือไม่ตรงกัน ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับตรวจจัดทำงบกำไรขาดทุนยอดเงินฝากธนาคาร เพื่อทราบสาเหตุที่ไม่ตรงกัน เกิดจากสาเหตุใด
๒. สุมตรวจนัด้านรายรับ โดยการสุมตรวจนักการนำเงินฝากธนาคาร สมุดเงินสดรับ ทะเบียนคุณเงินรายรับและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
๓. สุมตรวจนัด้านรายจ่าย โดยการสุมตรวจนักการนำเงินฝากธนาคาร สมุดเงินสดจ่ายทะเบียนรายจ่าย และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
๔. สุมตรวจบัญชีแยกประเภท
๕. ตรวจสอบรายงานการเงิน ณ วันสิ้นเดือน (งบทดลองรายงานรับ-จ่ายเงิน)
๖. ตรวจสอบการจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นปีงบประมาณ
๗. ตรวจสอบการจัดทำรายงานการแสดงผลการดำเนินงานรายไตรมาสการจัดทำรายงานเงินสะสมและเงินทุนสำรอง เงินสะสม ณ วันสิ้นเดือนมีนาคม และกันยายน

๘. ตรวจสอบการจัดส่งรายงานการเงินให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุเบียบและหนังสือสั่งการกำหนด
๙. สังเกตการณ์ สอบถาม สัมภาษณ์การบริหารงานและการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข
๑๐. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน (ถ้ามี) ว่าได้ดำเนินการหรือไม่
๑๑. สรุปผลการตรวจสอบและปิดตรวจ

### การตรวจสอบพัสดุประจำปี

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบพัสดุประจำปี และการจำหน่ายพัสดุ (ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๒๑๓ - ๒๑๔)
๒. ตรวจสอบการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีเป็นไปตามระยะเวลาที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่ (ข้อ ๒๑๓)
๓. ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปี (ข้อ ๒๑๓)
  - (๑) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่
  - (๒) รายงานผลการตรวจสอบภายในระยะเวลาที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่
  - (๓) รายงานผลการตรวจสอบครบทั่วตามประเด็นที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่
  - (๔) ส่งสำเนารายงานผลการตรวจสอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือไม่
๔. ตรวจสอบว่ากรณีผลการตรวจสอบ ปรากฏว่ามีครุภัณฑ์ชำรุดได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริงหรือไม่ อย่างไร (ข้อ ๒๑๔)
๕. กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง (ข้อ ๒๑๔)
  - (๑) ตรวจสอบว่าคณะกรรมการฯ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่
  - (๒) รายงานผลการสอบหาข้อเท็จจริงหรือไม่
๖. ต้องหาตัวผู้รับผิดชอบหรือไม่ตรวจสอบ ว่าการจำหน่ายพัสดุที่ชำรุด เสื่อมสภาพดำเนินการตามวิธีการและขั้นตอนที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่ (ข้อ ๒๑๕)
  - (๑) การรายงานต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้พิจารณาสั่งการ
  - (๒) วิธีการจำหน่าย
๗. ตรวจสอบว่าเงินที่ได้จากการจำหน่ายได้ดำเนินการตามที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่ (ข้อ ๒๑๖)
๘. ตรวจสอบว่ากรณีมีการจำหน่ายพัสดุเป็นสูญได้ดำเนินการตามที่ระบุเบียบกำหนดหรือไม่ (ข้อ ๒๑๗)
๙. ตรวจสอบรายการพัสดุที่จำหน่ายแล้วได้ตัดออกจากบัญชีหรือทะเบียนคุม และระบบ e-LAAS ถูกต้องตรงกันหรือไม่ได้แจ้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ (ข้อ ๒๑๗)
๑๐. สังเกต การณ์ สอบถาม สัมภาษณ์การบริหารงานและการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

๑๑. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน (ถ้ามี) ว่าได้ดำเนินการหรือไม่  
 ๑๒. สรุปผลการตรวจสอบ และปิดตรวจ

### หลักประกันสัญญา

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องหลักประกันสัญญา
๒. ตรวจสอบทะเบียนคุณในระบบคอมพิวเตอร์ (e-LAAS) และระบบมือว่ามีการบันทึกการ  
ครบถ้วนถูกต้องตรงกันหรือไม่
๓. ตรวจสอบหลักประกันสัญญาที่ครบกำหนดจ่ายคืน แต่ยังไม่จ่ายคืนให้แก่คู่สัญญา
๔. ตรวจสอบการจ่ายคืนหลักประกันสัญญา ว่ามีการตรวจสอบความชำรุดบกพร่องก่อนการคืน  
หลักประกันสัญญาหรือไม่
๕. สังเกตการณ์ สอดคล้อง สมภาษณ์การบริหารงานและการปฏิบัติงานรวมถึงปัญหาอุปสรรคและ  
แนวทางแก้ไข
๖. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน (ถ้ามี) ว่าได้มีการดำเนินการ  
หรือไม่
๗. สรุปผลการตรวจสอบ และปิดตรวจ

### การเบิกจ่ายเงิน

๑. ตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณว่ามีความถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ดังนี้
๒. ภาระเบิกจ่ายเงินหน่วยงานผู้เบิกเป็นผู้จัดทำและจัดทำในระบบ e-LAAS หรือไม่
๓. ตรวจสอบทะเบียนคุณการขอเบิกเงิน รายงานการจัดทำเช็ค/ใบถอน ต้นข้าวเช็ค Statement ฯลฯ  
มีจำนวนเงินถูกต้องตรงกันหรือไม่
๔. ตรวจสอบภาระเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทมีเอกสารหลักฐานประกอบ ภาระถูกต้อง  
ครบถ้วน เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดหรือไม่
๕. ตรวจสอบการขอเบิกเงินได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจจากกองทุกครั้ง
๖. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของภาระเบิกจ่ายเงิน เช่น การลงทะเบียนมือชื่อของผู้ขอเบิก ผู้ตรวจ  
ภาระ ผู้อนุมัติภาระเบิกเงิน และผู้จ่ายเงิน ครบถ้วนหรือไม่
๗. ตรวจสอบหลักฐานการจ่ายต้องประทับตรา “จ่ายเงินแล้ว” ลงลายมือชื่อผู้จ่ายเงินด้วยตัวบรรจง  
พร้อมทั้งวัน เดือน ปี ที่จ่ายกำกับไว้ทุกฉบับ
๘. ตรวจสอบการเขียนเช็คสั่งจ่าย ได้สั่งจ่ายในนามของเจ้าหนี้โดยขึ้นชื่อผู้นำคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ  
“หรือผู้ถือ” ออกและขึ้นเครื่องหมายหรือไม่
๙. ตรวจสอบเงื่อนไขการลงทะเบียนสั่งจ่ายเงินในเช็คสั่งจ่ายได้กำหนดให้ผู้บริหารห้องถินและปลัดองค์กร  
ปกครองส่วนท้องถินร่วมลงนามด้วยทุกครั้งหรือไม่
๑๐. สุมตรวจสอบรายงานการจัดทำเช็ค/ใบถอน ผู้รับเงินลงลายมือชื่อครบถ้วนหรือไม่
๑๑. ตรวจสอบการจัดเก็บภาระเบิกเรียงตามรายงานการจัดทำเช็คหรือไม่
๑๒. สังเกตการณ์สอดคล้อง สมภาษณ์การบริหารงานและการปฏิบัติงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนว  
ทางการแก้ไข
๑๓. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน (ถ้ามี) ว่าได้ดำเนินการหรือไม่
๑๔. สรุปผลการตรวจสอบ และปิดตรวจ

## การใช้และรักษาภารณฑ์

๑. ศึกษาภูมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องในการใช้และรักษาภารณฑ์
๒. ตรวจสอบการสำรวจและกำหนดเกณฑ์การใช้สิ่นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถทุกคัน และกำหนดปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่จะจ่ายให้รถยนต์แต่ละคันไว้หรือไม่
๓. ตรวจสอบการจัดทำบัญชีรถแยกประเภทเป็นรถประจำตำแหน่ง (แบบ ๑) , รถส่วนกลาง/รถรับรอง (แบบ ๒) ครบถ้วน เป็นปัจจุบันหรือไม่
๔. ตรวจสอบการจัดทำใบอนุญาตใช้รถส่วนกลาง (แบบ ๓) และสมุดบันทึกการใช้รถส่วนกลาง และรถรับรอง (แบบ ๔) ครบถ้วน เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกันหรือไม่
๕. ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน กรณีเกิดการสูญหายหรือเสียหายขึ้นกับรถประจำตำแหน่ง/รถส่วนกลางและรถรับรอง ผู้รับผิดชอบได้รายงานให้ผู้บริหารทราบทันทีหรือไม่ (แบบ ๕)
๖. ตรวจสอบการบันทึกรายการซ่อมบำรุงแต่ละคันครบถ้วนเป็นปัจจุบันหรือไม่ (แบบ ๖)
๗. ตรวจสอบตราเครื่องหมายและอักษรซื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำโดยใช้สีพ่นตามระเบียบหรือไม่
๘. สังเกตภารณฑ์ สอดคลาน สมมติฐานการบริหารงานและการปฏิบัติงานรวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
๙. ติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบครั้งก่อน(ถ้ามี) ว่าได้มีการดำเนินการหรือไม่
๑๐. สรุปผลการตรวจสอบ และปิดตรวจ

# ภาคผนวก

**แบบประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน (งานบริการให้ความเชื่อมั่น)  
ของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยหิน**

**คำชี้แจง**

แบบประเมินความถึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยหิน ผลการประเมินและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประเมินฯ นี้จะถูกนำไปประมวลผล ในภาพรวม และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงให้บริการของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยหิน ต่อไป

**แบบสอบถามแบ่งเป็น ๓ ตอน ได้แก่**

**ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน**

**ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ**

**ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายใน  
(โปรดทำเครื่องหมาย / หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง)**

**ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน**

## (๑) หน่วยรับตรวจ

- สำนักปลัดเทศบาล
- กองคลัง
- กองช่าง
- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- กองการศึกษา
- อื่นๆ ระบุ.....

## (๒) ตำแหน่งของผู้ตอบแบบประเมิน

- หัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการกอง
- หัวหน้าฝ่าย
- เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
- อื่นๆ ระบุ.....

## (๓) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือควบคุมกำกับดูแลงาน

- ตั่งแต่ ๑ ปี
- ตั้งแต่ ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๓ ปี
- ตั้งแต่ ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี
- ตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป

## (๔) เรื่องที่ตรวจสอบ .....

## ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ประเด็นคำถาม	ความพึงพอใจ				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	ดี	ดี มาก
	๑	๒	๓	๔	๕
<b>ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน</b>					
๑. กำหนดการเข้าตรวจสอบแต่ละหน่วยรับตรวจมีความเหมาะสม					
๒. ระยะเวลาตรวจสอบ และจำนวนผู้ตรวจสอบมีความเหมาะสม					
๓. เรื่องที่ตรวจสอบมีความสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยรับตรวจ					
๔. การนิหน่วยรับตรวจมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องครอบคลุม มีการขอเอกสารหลักฐานสอบถามข้อมูลให้ชัดเจนก่อนแจ้งให้ทราบถึงข้อตรวจพบ และข้อเสนอแนะ					
<b>ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ</b>					
๕. การมีความรู้ ความสามารถ ในเรื่องที่ตรวจสอบ และสามารถให้คำแนะนำได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน					
๖. การมีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยรับตรวจ					
๗. ปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความเที่ยงธรรม และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน					
<b>ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก</b>					
๘. ช่องทางในการติดต่อ มีความหลากหลาย สะดวก รวดเร็ว และทันสมัย					
๙. เว็บไซต์หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน สามารถสืบค้นข้อมูล กฎหมายระเบียบที่เป็นประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงาน					
<b>ด้านคุณภาพการให้บริการ</b>					
๑๐. การตอบคำถาม/ข้อหารือ/การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว และสามารถปฏิบัติตามที่ได้					
๑๑. การตรวจสอบช่วยให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติงาน ได้ถูกต้อง ครอบคลุม ตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง					
๑๒. หน่วยรับตรวจมีความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของกองตรวจสอบ ระบบการเงินบัญชีห้องคืน					
<b>ระดับผลความพึงพอใจเฉลี่ย ๔ ด้าน</b>					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายใน

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบประเมินนี้อย่างดีเยี่ยม

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน (งานบริการให้คำปรึกษา)  
ของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยัน

**คำชี้แจง** แบบประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน (การให้คำปรึกษา) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยัน ผลการประเมินและข้อเสนอแนะที่ได้จากการแบบประเมินฯ นี้จะถูกนำไปประมวลผลในภาพรวม และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงให้บริการของหน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยันต่อไป  
**แบ่งเป็น ๓ ตอน ได้แก่** ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน  
 ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ  
 ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายใน  
 (โปรดทำเครื่องหมาย √ หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง)

**ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน**

(๑) หน่วยรับตรวจ

- |  |  |                                  |   |
|--|--|----------------------------------|---|
| <input type="checkbox"/> สำนักปลัดเทศบาล | <input type="checkbox"/> กองคลัง         | <input type="checkbox"/> กองซ่อม | <input type="checkbox"/> กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม |
| <input type="checkbox"/> กองการศึกษา     | <input type="checkbox"/> อื่นๆ ระบุ..... |                                  |   |

(๒) ตำแหน่งของผู้ตอบแบบประเมิน

- หัวหน้าสำนัก/ผู้อำนวยการกอง  หัวหน้าฝ่าย  เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน  อื่นๆ ระบุ.....

(๓) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือควบคุมกำกับดูแลงาน

- ต่ำกว่า ๑ ปี  ตั้งแต่ ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๓ ปี  ตั้งแต่ ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี  ตั้งแต่ ๕ ปี ขึ้นไป

**ตอนที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ**

ประเด็นคำถาม	ความพึงพอใจ				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	ดี	ดี มาก
	๑	๒	๓	๔	๕
๑. การให้คำปรึกษา เกี่ยวกับเรื่องที่ตรวจสอบในด้านต่างๆ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ตรงประเด็น และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน					
๒. การใช้ปฎิภัณฑ์ ให้พริบ สติปัฏฐานในการแก้ไขปัญหาให้กับหน่วยรับตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์					
๓. ความพึงพอใจในการพิจารณาและปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายใน					

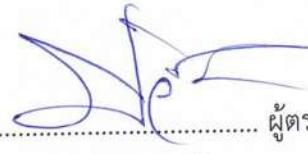
**ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยตรวจสอบภายใน**

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบประเมินนี้อย่างดีเยี่ยม



ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ลงชื่อ.....  ผู้จัดทำคู่มือ<sup>1</sup>  
 (นางสาวรารัตน์ สังฆะมณี)  
 หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ลงชื่อ.....  ผู้ตรวจทานคู่มือ<sup>2</sup>  
 (นายประภาศิริ วิวาโค)  
 ปลัดเทศบาลตำบลห้วยหิน

ลงชื่อ.....  ผู้เห็นชอบคู่มือ<sup>3</sup>  
 (นายไพบูลย์ ชิตพิศุทธิ์กุล)  
 นายนกเทศมนตรีตำบลห้วยหิน

## เอกสารอ้างอิง

๑. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/๑ ๑๒๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑)
๒. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/๑ ๑๑๙ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒)
๓. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/๑ ๑๐๗ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔)
๔. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/๑ ๕๕ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖)
๕. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น. แนวทางปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสำหรับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๖๓.



## บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน อำเภอหนองหาร จังหวัดบึงกาฬ  
ที่ บร.๒๕๖๑/๘๙ วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๗  
เรื่อง ขอความเห็นชอบใช้คู่มือการติดตามผลการตรวจสอบ (Follow Up)

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลห้วยหิน

### ต้นเรื่อง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ จัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงาน ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

### มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน ๒๕๐๐ : การติดตามผล

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการปฏิบัติงาน ตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

๒๕๐๐.๑ : หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดกระบวนการติดตามผล การตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้มีการสั่งการให้มีการปฏิบัติงานตาม ข้อเสนอแนะที่ได้นำเสนอในรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ได้ยอมรับความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

๒๕๐๐.๑.๑ : หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีการติดตามการปฏิบัติตามผลของงานบริการให้คำปรึกษา ตามของเขตการปฏิบัติงานที่ได้มีการเห็นชอบร่วมกับผู้บริการ

### ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖
๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๘๐๙.๔/๑๖๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางการประเมินการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

### ข้อเท็จจริง

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน จึงได้จัดทำคู่มือการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (Follow Up) ตามมาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน ๒๕๐๐ : การติดตามผล ให้ผู้ตรวจสอบภายในใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อให้หน่วยรับตรวจสอบทราบในปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน เนื่องจากกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ เป็นส่วนหนึ่ง ของแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐตามที่กรมบัญชีกลางกำหนดโดยกระบวนการ ติดตามผลการตรวจสอบ เป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งในมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ซึ่งกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดและรักษา ระบบการติดตามการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

ข้อพิจารณาและเสนอแนะ

เพื่อให้การติดตามผลการตรวจสอบ และการประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้งการเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ซึ่งมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่ใช้อยู่นั้น ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน วิชาชีพการตรวจสอบภายในระดับสากล อันจะทำให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของส่วน ราชการได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบ หากเห็นชอบในคู่มือการติดตามผลการตรวจสอบ (Follow Up) หน่วยตรวจสอบภายในจะนำเผยแพร่ให้หน่วยรับทราบทางเว็บไซต์ของเทศบาลตำบลหัวยิน ต่อไป

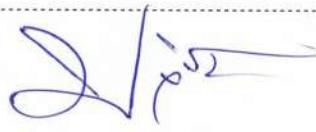
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(ลงชื่อ)..... 

(นางสาวราษฎร์ สังฆะมนี)

นักวิชาการตรวจสอบภายในปฏิบัติการ  
หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ความเห็นของปลัดเทศบาลตำบลหัวยิน

(ลงชื่อ)..... 

(นายประภาศิต วิวาโคร)

ปลัดเทศบาลตำบลหัวยิน

ความเห็นของนายกเทศมนตรีตำบลหัวยิน

เห็นชอบ ไม่เห็นชอบ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ)..... 

(นายไพบูลย์ ชิตพิชัยกุล)

นายกเทศมนตรีตำบลหัวยิน



คู่มือ

# การติดตามผลการตรวจสอบ (Follow Up)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘



จัดทำโดย  
หน่วยตรวจสอบภายใน  
เทศบาลตำบลห้วยหิน อําเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

## คำนำ

ปัจจัยความสำเร็จและประสิทธิผลของงานตรวจสอบภายใน ส่วนใหญ่ได้จากการรับรู้ข้อเสนอแนะในรายงานผลการปฏิบัติงาน ซึ่งการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (Follow Up) เป็นส่วนสำคัญในการวัดประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ดังนั้น หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการติดตามผลการตรวจสอบภายใน (Follow Up) เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายใน ในเทศบาลตำบลห้วยหิน ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเนื่องจากกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ เป็นองค์ประกอบด้านหนึ่งในมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของ ส่วนราชการ ซึ่งกำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการ 'ไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ' นั้น

เพื่อให้การติดตามผลการตรวจสอบ และการประเมินการปฏิบัติงานของหน่วยงาน รวมทั้ง การเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่จะทำให้ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของ ส่วนราชการที่ใช้อยู่นั้น ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน วิชาชีพการตรวจสอบภายในระดับ สามัญ อันจะทำให้การปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น หน่วยตรวจสอบภายใน จึงได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการติดตามผลการ ตรวจสอบขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานให้กับผู้ตรวจสอบภายในของเทศบาลตำบล ห้วยหิน เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในมีผลการปฏิบัติงาน เป็นที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจาก ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

หน่วยตรวจสอบภายใน  
เทศบาลตำบลห้วยหิน

## สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การติดตามผลการตรวจสอบ	๑
- มาตรฐานการปฏิบัติงาน	๑
- ความสำคัญของการติดตามผลการตรวจสอบ	๒
- วัตถุประสงค์	๒
ขั้นตอนการติดตามผลการตรวจสอบ	๓
- การวางแผนการติดตามผล	๓
- การดำเนินการติดตามผล	๔
- รายงานผลการติดตาม	๔
แนวทางการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ	๕
ผังการติดตามผลการตรวจสอบ (Follow Up)	๖
รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงานการติดตามผลการตรวจสอบ	๗
แบบฟอร์มรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน	๘
คำอธิบายวิธีจัดทำรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน	๙
นิยามศัพท์	๑๐
ทะเบียนคุณการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของหน่วยรับตรวจ	๑๑
เอกสารอ้างอิง	๑๒

## การติดตามผลการตรวจสอบ

### มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ ๐๔๐๙.๒/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้แบ่งมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย ๗ ประเด็น ดังนี้

๑. การบริหารงานตรวจสอบภายใน
๒. ลักษณะของงานตรวจสอบภายใน
๓. การวางแผนการปฏิบัติงาน
๔. การปฏิบัติงาน
๕. ภาระงานผลการตรวจสอบ
๖. การติดตามผล
๗. การยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

### มาตรฐานการปฏิบัติงาน ๒๕๐๐ : การติดตามผล

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดและรักษาระบบการติดตามการปฏิบัติงาน ตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

๒๕๐๐.๑ : หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องกำหนดกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ เพื่อให้ เกิดความเชื่อมั่นว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้มีการสั่งการให้มีการปฏิบัติงานตาม ข้อเสนอแนะที่ได้นำเสนอในรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบ หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ได้ยอมรับความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

๒๕๐๐.๑๑ : หน่วยงานตรวจสอบภายในต้องมีการติดตามการปฏิบัติตามผลของงานบริการให้คำปรึกษา ตามของเขตการปฏิบัติงานที่ได้มีการเห็นชอบร่วมกับผู้บริการ

#### การประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

หน่วยงานตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด ประกอบด้วย

๑. การประเมินผลจากภายในดำเนินการเป็นประจำทุกปี ด้วยวิธีการประเมินผล ๒ รูปแบบได้แก่  
๑.๑ การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ตามรูปแบบและวิธีการที่หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายในกำหนด

๑.๒ การประเมินตนเองตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด  
๒. การประเมินผลจากภายนอก ดำเนินการอย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี โดยบุคคลหรือคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ประเมินจากภายนอกที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นอิสระ ตามรูปแบบ และหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด

โดยการประเมินผลจากภายในและภายนอก จะรายงานผลการประเมินเทศบาลตำบลห้วยหิน อย่างน้อยปีละครั้ง

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๑๕๖๖ เรื่อง แนวทางการประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกองค์กร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเด็นพิจารณาที่ ๙ การติดตามผลการตรวจสอบ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

๑. มีการกำหนดระบบการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบให้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนและแจ้งให้หน่วยรับตรวจสอบ โดยระบบการติดตามดังกล่าวได้ระบุถึงกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะหรือแนวทางการปรับปรุงแก้ไขด้วย

๒. มีการติดตามผลการตรวจสอบตามระบบการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่กำหนด

๓. มีการรายงานผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการตรวจสอบ (ถ้ามี)

### ความสำคัญของการติดตามผลการตรวจสอบ

การติดตามผลการตรวจสอบ เป็นหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจว่า ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการปฏิบัติงานนั้น หน่วยรับตรวจสอบสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่ หรือหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาจะยอมรับความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนั้น ๆ

การติดตามผลการตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการบูรณาการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการตรวจสอบ เพราะแสดงถึงคุณภาพและประสิทธิผลของงานตรวจสอบว่า หน่วยรับตรวจสอบและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบหรือไม่ และข้อบกพร่องที่พบ ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมแล้วหรือไม่ เมื่อผู้ตรวจสอบภายในเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อ ผู้บริหารระดับสูง แล้วผู้ตรวจสอบภายในต้องติดตามผลว่าผู้บริหารฯ ได้สั่งการหรือไม่ประการใด และหาก สั่งการแล้วหน่วยรับตรวจสอบดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในที่ผู้บริหารสั่งการหรือไม่

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ ๐๔๐๙.๔/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (แก้ไขถึง ฉบับ ๔) พ.ศ.๒๕๖๖) หมวดหน่วยรับตรวจ (หน้า ๖) ให้หน่วยรับตรวจมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อ (๖) ปฏิบัติตาม ข้อทักษะ และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่างๆ ที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งให้ ปฏิบัติ กรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจสอบกระทำการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ตามวรรคหนึ่งให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

### วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถดำเนินการในขั้นตอนของกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. เพื่อมั่นใจว่าผู้ตรวจสอบภายใน ได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน และ จริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ

๓. เพื่อให้หน่วยรับตรวจ ทราบกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบของเทศบาลตำบลห้วยหิน จะได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบเป็นไปตามระยะเวลาและตาม ขั้นตอน กระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ตรวจสอบภายใน และผู้รับตรวจ

#### ๔. เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานกระบวนการติดตามผลการตรวจสอบภายในเทศบาลตำบลหัวหิน

การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนสำคัญของการกำกับดูแล การปฏิบัติงานภายในหน่วยงานตรวจสอบภายในอย่างเป็นประจำตลอดเวลา โดยการติดตามและประเมินผลจะเป็นส่วนหนึ่งที่แทรกอยู่ในนโยบายและแนวทางการบริหารงานตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจ ว่าการปฏิบัติงาน ตรวจสอบภายในเป็นไปตามคำนิยามของการตรวจสอบภายใน มาตรฐานจริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

#### ขั้นตอนการติดตามผลการตรวจสอบ



##### ๑. วางแผนการติดตามผล

ผู้ตรวจสอบภายในที่มีหน้าที่ติดตามผล ควรวางแผนหรือจัดให้มีกระบวนการติดตามผล การตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขได้ถูกนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิผล หรือผู้บริหารได้จัดให้มีการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวแล้ว ซึ่งการกำหนดวิธีการติดตามผลให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะติดตาม โดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

- (๑) สาระสำคัญของข้อตรวจพบที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของส่วนราชการ
- (๒) ระยะเวลาในการติดตามผล ควรพิจารณาจากข้อเสนอแนะว่าจะต้องใช้เวลาในการดำเนินงานเท่าไร หากไม่สามารถกำหนดระยะเวลาได้แน่นอนกำหนดระยะเวลาการติดตามผลเป็นช่วงเวลา เช่น ๓ เดือน หรือ ๖ เดือนต่อครั้ง เป็นต้น แต่หากเป็นข้อตรวจพบที่มีปัญหาสำคัญและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน ซึ่งปล่อยทิ้งไว้อาจเกิดผลเสียหายอย่างมาก ก็ควรกำหนดระยะเวลาติดตามให้เร็วขึ้น และบ่อยครั้งขึ้น

(๓) บุคลากรที่ใช้ในการติดตามผล ควรพิจารณาให้ผู้ตรวจสอบแผนงาน งาน/โครงการ นั้นๆ เป็นผู้ติดตามผล เนื่องจากจะทราบข้อเท็จจริงเป็นอย่างดีและทำให้การติดตามผลดำเนินการได้รวดเร็ว แต่ถ้าไม่สามารถมอบหมายให้ผู้ตรวจสอบเป็นผู้ติดตามผลได้แล้วอาจมอบหมายให้ผู้อื่นเป็นผู้ติดตามผลก็ได้ แต่ควรให้มีการศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของแผนงาน งาน/โครงการที่จะติดตามผลก่อน เพื่อให้การติดตามผลเป็นไปด้วยดี

(๔) ค่าใช้จ่ายในการติดตามผลควรพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายในการติดตามผลมีความคุ้มค่ากับ เรื่องที่จะติดตามหรือไม่ ถ้าไม่คุ้มค่าแล้วควรจะติดตามผลด้วยวิธีอื่นได้ จึงจะคุ้มค่ามากที่สุด

## ๒. ดำเนินการติดตามผล

เมื่อวางแผนการติดตามผลเรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจสอบภายในควรดำเนินการตามแผน โดยกรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งการตามรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ควรติดตามผลโดยสอบถามการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามการสั่งการหรือไม่ ถ้ากรณีหัวหน้า ส่วนราชการ สั่งการเป็นอย่างอื่น ซึ่งมิได้สั่งการตามรายงานผลการปฏิบัติงาน ควรติดตามผลโดยตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจว่าสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาและยังคงมีความเสี่ยงในการดำเนินงาน ผู้ตรวจสอบภายในควรรายงานเรื่องดังกล่าวให้หัวหน้า ส่วนราชการทราบด้วย แต่ถ้ากรณีหัวหน้าส่วนราชการมิได้สั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ อาจแสดงว่า หัวหน้าส่วนราชการยอมรับความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายในอนาคตจากการไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวได้

## ๓. รายงานผลการติดตาม

ขั้นตอนสุดท้าย ผู้ตรวจสอบภายในควรสรุปผลการติดตามโดยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ (๒) มาจัดทำรายงานผลการติดตาม โดยหากเป็นการติดตามผลตามปกติควรรายงานผลการติดตามไว้ตอนท้ายของรายงานผลการปฏิบัติงานครั้งต่อไปของผู้ตรวจสอบภายใน แต่หากเป็นเรื่องจำเป็นและเร่งด่วน ผู้ตรวจสอบภายในอาจจัดทำรายงานผลการติดตามและเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อทราบและหรือพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

๓.๑ การยอมรับความเสี่ยงของผู้บริหาร ตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพการตรวจสอบภายใน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ ๐๔๐๙.๒/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

### มาตรฐาน ๒๖๐๐ : การยอมรับสภาพความเสี่ยงของฝ่ายบริหาร

กล่าวไว้โดยสรุปว่า ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในมีความเห็นว่า ความเสี่ยงที่เหลืออยู่ที่ฝ่ายบริหารยอมรับนั้น อาจจะอยู่ในระดับที่หน่วยงานของรัฐสามารถยอมรับได้ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องหารือกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หากยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาหาข้อยุติต่อไป กล่าวคือ การระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของฝ่ายบริหารนั้น อาจพิจารณาได้จากการปฏิบัติงานให้ความเชื่อมั่นหรือการให้คำปรึกษา การติดตามความก้าวหน้าของผลการตรวจสอบครั้งก่อน หรืออื่น ๆ ทั้งนี้ การหาข้อยุติก็ยังคงความเสี่ยงไม่ใช่หน้าที่ของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

๓.๒ วิธีการรายงานการติดตามผลให้ใช้เทคนิคและวิธีการเดียวกันกับการรายงานผล เพิ่มหัวข้อ การติดตามในประเด็นสิ่งที่ตรวจสอบ และข้อเสนอแนะ จัดทำรายงาน และสรุประยงานสำหรับผู้บริหาร ทั้งนี้ การรายงานการติดตามผล ควรมีการแจ้งผู้รับตรวจเพื่อให้ผู้รับตรวจได้สอบถามรายงานการติดตามผล ด้วยทุกครั้ง จะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ตรวจสอบภายในและผู้รับตรวจ

## แนวทางการติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการติดตามผลการตรวจสอบ ควรจัดทำเป็นแผนการติดตาม ซึ่งประกอบด้วย วิธีการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และการรายงานผลการติดตามผลการตรวจสอบในทุกประเด็นการตรวจสอบ และสรุปผลการติดตามพร้อมหลักฐานไว้อย่างเป็นระบบ ในกรณีที่มีการเลื่อน/เปลี่ยนแปลงระยะเวลาการติดตามผล ควรระบุกำหนดการใหม่ปัญหาสาเหตุไว้ด้วย

๑. หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน ควรพิจารณากำหนดวิธีการและเวลาที่เหมาะสมในการติดตามผล พร้อมทั้งจัดงบประมาณของหน่วยตรวจสอบภายใน เพื่อให้การติดตามผลทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรกำหนดตารางเวลาที่ใช้ในการติดตามผลของรายงานผลการปฏิบัติงานในปีก่อนไว้ในแผนการตรวจสอบในปีปัจจุบัน การกำหนดตารางเวลาที่จะใช้ในการติดตามผล ควรหารือกับหัวหน้าหน่วยงาน ที่รับการตรวจสอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการติดตามผล

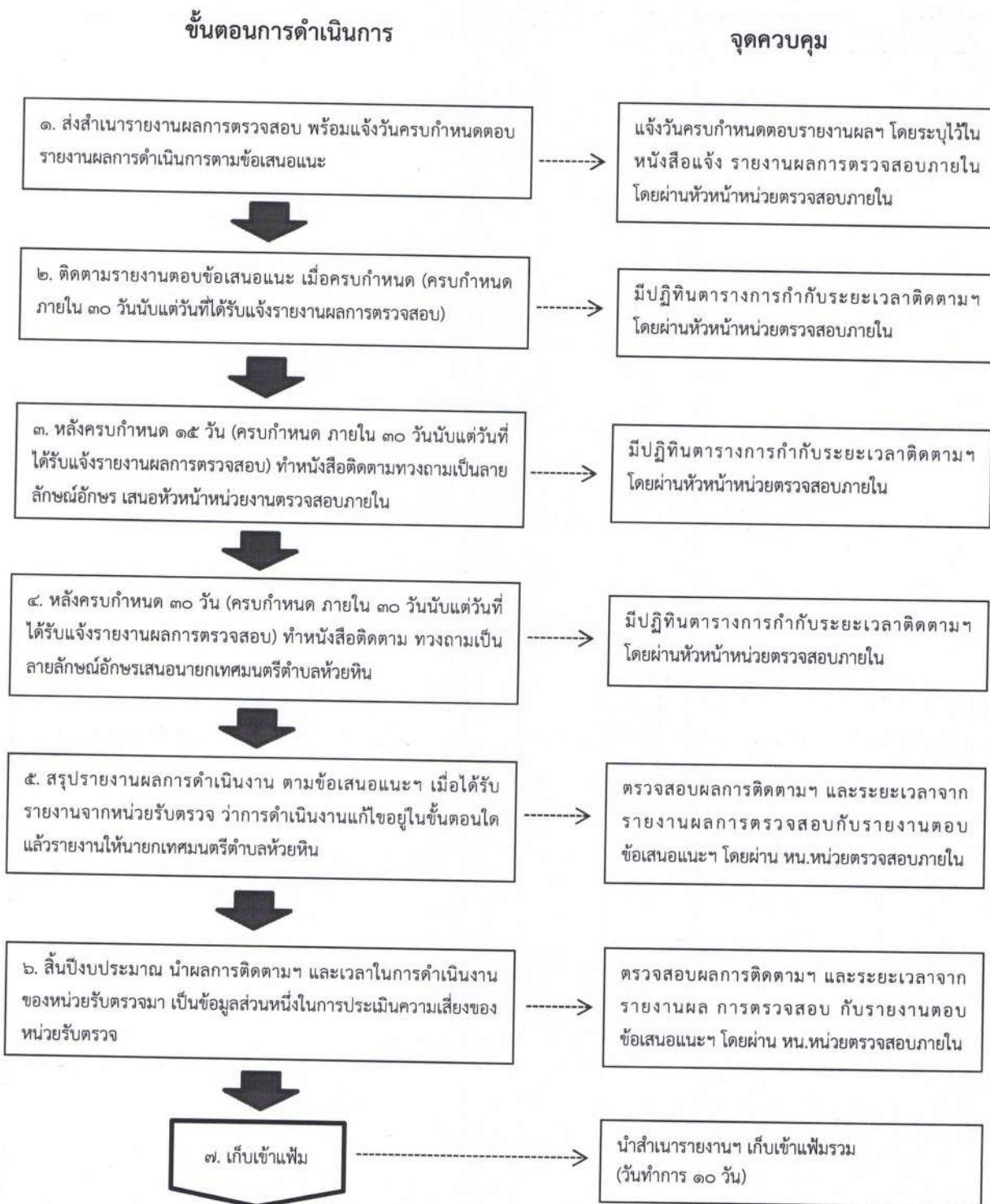
๓. ผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมายให้ติดตามผล ต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรายงานผล การปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อให้มีมุ่งมองใหม่ ๆ และสามารถประเมินการปรับปรุงแก้ไขว่าเหมาะสมสมสอดคล้อง กับข้อเท็จจริงหรือไม่

๔. ผู้ตรวจสอบภายในควรติดตามความคืบหน้าในการปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน และข้อบกพร่อง จากหน่วยงานเป็นระยะ ๆ หากมีปัญหาผู้ตรวจสอบภายในควรเข้าไปพิจารณาให้คำแนะนำเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

๕. ผู้ตรวจสอบภายในควรเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้บริหารระดับสูงของหน่วยรับตรวจในการ แนะนำ วิธีการแก้ไขปัญหา จุดอ่อน และข้อบกพร่องต่าง ๆ และกำหนดมาตรการป้องกันความผิดพลาดและ ข้อบกพร่องที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๖. ควรมีการประเมินประสิทธิภาพการติดตามผล และเวลาในการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการสังการหรือต่อการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง หรืออาจประเมินจากแผนงานหรือ วิธีการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน รายงานผลการติดตามผลการตรวจสอบ ของหน่วยรับตรวจที่ ส่งหน่วยตรวจสอบภายใน ตามแผนการติดตามผลการตรวจสอบ วัดจากความครบถ้วนทุกประเด็นที่ เสนอแนะและมีหลักฐานประกอบ และความทันเวลาที่กำหนด ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง รายงานผลการตรวจสอบ

## ผังการติดตามผลการตรวจสอบ (Follow Up)



**หมายเหตุ** การวัดระยะเวลาปฏิบัติงาน วัดจากระยะเวลาการปฏิบัติงานของขั้นตอนนั้น ไม่รวมระยะเวลาระหว่างรอผลขั้นตอนถัดไป

## รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงานการติดตามผลการตรวจสอบ

### ๑. ส่งสำเนารายงานผลการตรวจสอบ พร้อมแจ้งวันครบกำหนดตอบรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

- เทศบาลตำบลหัวยิน โดยหน่วยตรวจสอบภายใน แจ้งวันครบกำหนดตอบรายงานผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะให้หน่วยรับตรวจสอบทราบเป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุไว้ในหนังสือแจ้งรายงานผลการตรวจสอบภายใน โดยผ่านหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

### ๒. วันครบกำหนด ทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

- มีปฏิทินตารางการกำกับระยะเวลาติดตามฯ (ครั้งที่ ๑) เพื่อป้องกันไม่ให้การติดตามล่าช้า และมีการเร่งรัดติดตาม โดยทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

### ๓. หลังครบกำหนด ๑๕ วัน (นับจากวันครบกำหนด) ทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

- มีปฏิทินตารางการกำกับระยะเวลาติดตามฯ (ครั้งที่ ๒) เพื่อป้องกันไม่ให้การติดตามล่าช้า และมีการเร่งรัดติดตาม โดยทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

### ๔. หลังครบกำหนด ๓๐ วัน (นับจากวันครบกำหนด) ทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอนายกเทศมนตรีตำบลหัวยิน

- มีปฏิทินตารางการกำกับระยะเวลาติดตามฯ (ครั้งที่ ๓) เพื่อป้องกันไม่ให้การติดตามล่าช้า และมีการเร่งรัดติดตามโดยทำหนังสือติดตามทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอนายกเทศมนตรีตำบลหัวยิน

### ๕. สรุประยงานผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ เมื่อได้รับรายงานจากหน่วยรับตรวจสอบ ว่า การดำเนินงาน แก้ไขอยู่ในขั้นตอนใด แล้วรายงานให้นายกเทศมนตรีตำบลหัวยินทราบ

- ตรวจสอบผลการติดตามฯ และระยะเวลาจารายงานผลการตรวจสอบกับรายงานตอบข้อเสนอแนะฯ

- รายงานผลการติดตามผลการตรวจสอบ ครบถ้วนทุกประเด็นที่เสนอแนะและมีหลักฐานประกอบ

- สรุประยงานผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะพร้อมหลักฐานประกอบเสนอนายกเทศมนตรีตำบลหัวยินของแต่ละหน่วยรับตรวจสอบ

### ๖. สื้นปีงบประมาณ นำผลการติดตามฯ และเวลาในการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจสอบมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการประเมินความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจสอบ

- นำผลการติดตามฯ และเวลาในการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจสอบ มาใช้เป็นฐานข้อมูลส่วนหนึ่งในการประเมินความเสี่ยงของหน่วยรับตรวจสอบ เพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบภายใน ในปีงบประมาณถัดไป

### ๗. นำรายงานตอบข้อเสนอแนะฯ เก็บเข้าแฟ้ม

- นำสำเนารายงานฯ เก็บเข้าแฟ้มรวม (วันทำการ ๑๐ วัน)

รายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน  
หน่วยงาน .....(๑).....

วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบ.....(๒).....

เรื่องที่ตรวจพบ (๓)	ผลการตรวจสอบ (ข้อตรวจพบ) (๔)	ข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจสอบภายใน (๕)	รายงานการปฏิบัติ ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจสอบภายใน (๖)	เอกสารอ้างอิง (๗)

ผู้จัดทำ.....  
(.....)

ตำแหน่ง.....  
(๘)

ผู้รับรอง.....  
(.....)

ตำแหน่ง.....  
(๙)

## คำอธิบายวิธีจัดทำรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน

ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ ๐๔๐๙.๒/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (แก้ไขลัง) (ฉบับ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ หมวดหน่วยรับตรวจ กำหนดให้หน่วยรับตรวจมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ข้อ (๖) ปฏิบัติตามข้อทักษะ และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่างๆ ที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐสั่งให้ปฏิบัติ นั้น

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลห้วยหิน จึงกำหนดแบบรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ ของผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้กับหน่วยรับตรวจในการดำเนินงานการตอบ รายงานตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ตามประเด็นข้อทักษะหรือข้อเสนอแนะฯ และจัดส่ง รายงานฯ พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบให้หน่วยตรวจสอบภายใน ตามวันและเวลาที่กำหนด และ มีคำอธิบายแบบรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ดังนี้

(๑) ให้ระบุ “ชื่อหน่วยงานรับตรวจ”

(๒) ให้ระบุ “วัน เดือน ปี” ที่หน่วยงานได้รับเอกสาร โดยดูจากสารบรรณของหน่วยงานได้รับ เอกสาร

(๓) ให้ระบุ “เรื่องที่ตรวจพบ” เช่น การตรวจสอบทางการเงิน (Financial Auditing) ๑.๑ การ ตรวจสอบการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติตามด้านบัญชีของส่วนราชการ (GFMIS) ประจำปี งบประมาณ ..... เป็นต้น

(๔) ให้ระบุ “ผลการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบภายใน (ข้อตรวจพบ)” ตามรายงานผลการ ตรวจสอบใน (ตารางแนววาง) ของผู้ตรวจสอบภายในที่นายกเทศมนตรีตำบลห้วยหินสั่งการให้ปฏิบัติ

(๕) ให้ระบุ “ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน” ตามรายงานผลการตรวจสอบภายใน (ตาราง แนววาง) ของผู้ตรวจสอบภายในที่นายกเทศมนตรีตำบลห้วยหินสั่งการให้ปฏิบัติ

(๖) ให้ระบุ “รายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน” ที่ได้ดำเนินการแก้ไข เรียบร้อยแล้ว หรือมีแนวทางโดยยิบต่ออย่างไร หรือหากยังไม่ได้ดำเนินการให้รายงานว่าอยู่ระหว่าง ขั้นตอนใด

(๗) ให้ระบุ “เอกสารอ้างอิง” เช่น เอกสารหมายเลข ๑ เป็นต้น พร้อมให้แนบเอกสารที่อ้างอิง แบบประกอบมาพร้อมกับแบบรายงานการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในมาด้วย

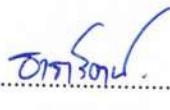
(๘) ให้หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างาน หรือเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตอบรายงานฯ ตามที่ได้รับมอบหมายจาก หัวหน้าสำนักปลัด/ผู้อำนวยการกอง ลงลายมือชื่อผู้จัดทำ

(๙) หัวหน้าสำนักปลัด/ผู้อำนวยการกอง เป็นผู้ลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับรองรายงานฯ

## นิยามศัพท์

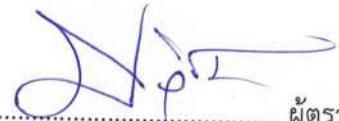
- ๑. หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ** หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ “นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin”
- ๒. หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- ๓. ผู้ตรวจสอบภายใน** หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของเทศบาลตำบลห้วยทิbin หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน
- ๔. หน่วยรับตรวจ** หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลห้วยทิbin
- ๕. การตรวจสอบภายใน (Auditing)** หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น และจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐบรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการประเมินและปรับปรุง ประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ
- ๖. การติดตามผลการตรวจสอบ** หมายถึง การปฏิบัติงานติดตามผลการตรวจสอบภายในว่า หน่วยรับตรวจ ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบภายในตามที่ นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิbin สั่งการ
- ๗. งานบริการให้ความเชื่อมั่น (Assurance Service)** หมายถึง การตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรม เพื่อให้การได้มาซึ่งการประเมินผลอย่างอิสระ โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพในกระบวนการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐ เช่น การตรวจสอบงบการเงิน ผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎหมาย หลักเกณฑ์และข้อบังคับความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่าง ๆ และการตรวจสอบ ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินการบัญชี เป็นต้น
- ๘. งานบริการให้คำปรึกษา (Consulting Services)** หมายถึง การบริการให้คำปรึกษาแนะนำ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะงานและขอบเขตของงานจะจัดทำข้อตกลงร่วมกับผู้รับบริการ และมีจุดประสงค์ เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับหน่วยงานของรัฐ โดยการปรับปรุงกระบวนการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของหน่วยงานของรัฐให้ดีขึ้น เช่น การให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่อง ความคล่องตัว ในการดำเนินงาน การออกแบบระบบงานวิธีการต่าง ๆ ใน การปฏิบัติงานและการฝึกอบรม เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ลงชื่อ .....  ผู้จัดทำคู่มือ

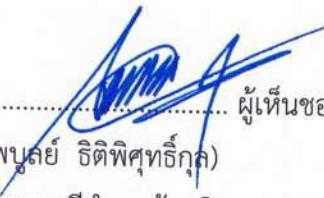
(นางสาวราารัตน์ สังฆะมนี)

หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน

ลงชื่อ .....  ผู้ตรวจทานคู่มือ

(นายประภาศิต วิวาโโค)

ปลัดเทศบาลตำบลห้วยทิน

ลงชื่อ .....  ผู้เห็นชอบคู่มือ

(นายไพบูลย์ อิติพิสุทธิ์กุก)

นายกเทศมนตรีตำบลห้วยทิน

### ประเมินคุณการติดตามผลการตรวจสอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ....

หน่วยตรวจสอบภายใน เทศบาลตำบลหัวยัน อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

## เอกสารอ้างอิง

๑. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว ๑๗๓ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑)
๒. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว ๑๗๘ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔)
๓. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔)
๔. กรมบัญชีกลาง. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ (กระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว ๕๕ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖)
๕. กรมบัญชีกลาง. แนวปฏิบัติการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน : การประเมินภายในองค์กร (กรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๐๑๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๕)